

Checklist veiligheid kleinschalige woonvormen

Auteurs

Marion Keizer
Harmen Jonker

Colofon
© 2011 Vilans

Dank

De totstandkoming van deze checklist was niet mogelijk zonder de inbreng van experts en ervaringsdeskundigen.

Speciale dank gaat uit naar:

Osira Groep	Sytske Keizer
	Kitty Stuivenberg
	Lidwien van Overbeek

Ook danken wij:

Osira Groep, Fontis	Cary Suter
Aafje (voorheen De Stromen)	Irma Hartman
Zideris (voorheen Heimerstein)	Marjo Venes
Zorgcombinatie Zwolle, De Molenhof	Geke Meiberg
Thuiszorg Groningen, Mercator	Alida Cordes
Stichting SHDH, Anton Pieckhofje	Marion Klein
Zorgaccent	Henriette Egter van Wissenkerke
Accolade Zorggroep, Arendshorst	Jacob van der Wal
Zorgpalet Baarn-Soest	Karel Ouwerkerk
Amant	Gerben Smit
Zorggroep Groningen	Cor Kuijer
Vivium Zorggroep, Hogewey	Erik Roskam
Pepijnklinieken	Jos Habets

Aansprakelijkheid

Hoewel Vilans de grootst mogelijke zorg betracht bij de samenstelling van deze checklist aanvaardt Vilans geen enkele aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de in deze checklist opgenomen informatie. Toegang tot en gebruik van de checklist en de daarin opgenomen verwijzingen geschieden voor risico van de bezoeker ervan.

De gegevens die deze checklist bevat zijn uitsluitend opgenomen ter algemene informatie en zijn ook slechts als zodanig bedoeld. Aan deze gegevens kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend. Vilans aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade ontstaan uit het de aangeboden of verwezen content.

Hoewel uiterste zorg is besteed aan de correctheid, accuraatheid en actualiteit van de in deze checklist opgenomen informatie, kan niet worden ingestaan voor eventuele fouten of onvolledigheden. Aan de informatie op deze checklist kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. Als kenniscentrum langdurende zorg implementeert en verspreidt Vilans actief kennis en neemt daarom verzoeken om teksten over te mogen nemen welwillend in overweging.

Deze publicatie werd mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Vilans
Postbus 8228, 3503 RE Utrecht
Telefoon: (030) 789 2525, e-mail: info@vilans.nl
Website: www.vilans.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
1. Gebouwvoorzieningen.....	6
Gebouwvoorzieningen - Alarmering	7
Gebouwvoorzieningen - Vluchtroute	13
Gebouwvoorzieningen - Deuren.....	34
Gebouwvoorzieningen - liften en trappen.....	45
Gebouwvoorzieningen - Compartimentering.....	53
Gebouwvoorzieningen - Inrichtingsmaterialen en apparatuur.....	54
Gebouwvoorzieningen - Blusmaterialen en evacuatiehulpmiddelen.....	56
2. Bewonersvoorzieningen	63
3. Personeelsvoorzieningen.....	79
4. Tijdstipgebonden voorzieningen.....	95
5. Calamiteitgerelateerde maatregelen	99

Voorwoord

Voor u ligt de Checklist Veiligheid Kleinschalige Woonvormen. De checklist biedt informatie om de veiligheid van minder zelfredzame bewoners, personeel en bezoekers van kleinschalige groepswoonvormen te vergroten. U vindt praktische tips en suggesties om de veiligheid van het gebouw te checken en daar waar nodig te verbeteren en om personeel bewust te maken van knelpunten en risico's. De checklist kan gebruikt worden door directies, leidinggevendenden, BHV-coördinatoren of andere personeelsleden belast met de veiligheid binnen kleinschalige woonvormen.

Totstandkoming

Het idee voor een checklist veiligheid kleinschalige woonvormen ontstond na een inventarisatie door Vilans in 2007 onder zorginstellingen naar wensen en behoeften op het gebied van veiligheid. Uit interviews en deskresearch werd duidelijk dat kleinschalig groepswoonvormen een eigen problematiek kent en dat er behoefte was aan informatie die helpt om de gevolgen van calamiteiten voor te zijn of zo beperkt mogelijk te houden. In 2009 kon door financiering van het Ministerie van VWS worden gestart met de opzet van de checklist. Door op locatie kennis te nemen van specifieke knelpunten van kleinschalige woonvormen is een eerste concept ontwikkeld, dat tijdens een oefening op locatie getest en verder aangevuld werd. De nieuwe versie werd doorgenomen door deskundigen, waaronder mevrouw Sytske Keizer, staffunctionaris facilitair bedrijf van OsiraGroep Amsterdam. Naar aanleiding van berichtgeving van de Brandwondenstichting in 2010, dat slechts de helft van de verpleeghuizen een jaarlijkse ontruimingsoefening houdt, is de checklist aangevuld met oefentips.

Vilans publicaties over veiligheid

Vilans publiceerde eerder een drietal praktische brochures op het gebied van veiligheid en uitgangelijkheid bij calamiteiten, met de titel:

- “Mijn huis, mijn burcht” - 2007
- “Veilig de woning uit” - 2007
- “Veilig het gebouw uit” - 2004

De focus ligt bij deze brochures op het realiseren van een veilige woon- en werkomgeving voor minder zelfredzame mensen. U kunt de brochures downloaden en bekijken via [vilans](http://vilans.nl).

Inleiding

De checklist veiligheid kleinschalige woonvormen is een hulpmiddel om de veiligheid te checken en verbeteren en om medewerkers meer bewust te maken van knelpunten en risico's op de eigen locatie. De checklist attendeert op voorzieningen en preventieve maatregelen, geeft oefentips en beknopte aanwijzingen voor het handelen tijdens een calamiteit. Gezocht is naar vooral praktische oplossingen, die bij voorkeur niet veel geld hoeven te kosten en eenvoudig implementeerbaar zijn. Kennis van wet & regelgeving met betrekking tot (brand)veiligheid wordt bekend verondersteld.

Verschillen in gebouwen, bewoners en de organisatie van veiligheid vragen om een basisinstrument waaruit iedere instelling informatie voor de eigen locatie(s) kan afleiden. Deze informatie kan verder aangevuld worden met voor locatie(s) specifieke aandachtspunten. De onderwerpen, vragen, tips en aanwijzingen brengen u mogelijk op nieuwe ideeën en/of stimuleren tot verder nadenken over oplossingen die aansluiten bij de eigen instelling en locatie.

Een systematische aanpak geeft de beste resultaten, daarom is gekozen voor een indeling naar:

1. Gebouw- en de inrichtingsvoorzieningen
2. Bewonersvoorzieningen
3. Personeelsvoorzieningen
4. Tijdstip gebonden voorzieningen
5. Calamiteit gerelateerde maatregelen

De checklist is een basisdocument en pretendeert niet compleet te zijn. Uw aanvullingen en suggesties uit de praktijk zijn dan ook van harte welkom ter aanvulling. Ook horen wij graag of de lijst bruikbaar is in andere woonzorgconcepten.

Wij hopen dat de praktische benadering uw interesse en alertheid voor wat betreft veiligheid opwekt, u inspireert en de bewustwording ten aanzien van veiligheid onder personeel en (voor) bewoners verder bevordert.

1. Gebouwvoorzieningen

Gebouwvoorzieningen - Alarmering

1. Zijn alarmsignalen van ontruimingsalarminstallaties overal voor iedereen hoorbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p><i>NEN 2575</i> beschrijft de installatie-eisen voor aanleg van ontruimingsalarmeringsinstallaties. <i>NEN 2654</i> geeft voorschriften voor beheer, controle en onderhoud van brandmeldinstallaties en ontruimingsalarminstallaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer alarmeringsapparatuur (bijvoorbeeld rookmelders) kan dit oplossen. • Test rook- en koolmonoxidemelders maandelijks via de testknop. • Verhelp defecten onmiddellijk. • Vervang batterijen tijdig tijdens regulier onderhoud. • Zorg dat altijd reservebatterijen aanwezig zijn voor rookmelders op batterijen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met medewerkers en bewoners 'alert reageren op een alarm', zodat zij weten wat zij op dat moment onmiddellijk moeten doen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek direct wat er aan de hand is. • Volg de procedure. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voer BHV- opdrachten zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

3. Zijn de aanwezige (hand)brandmelders voor iedereen vindbaar en bereikbaar?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat (hand)brandmelders goed opvallen op een wand. Hang er geen wandversiering omheen die de aandacht afleidt. • Plaats brandmelders en brandblussers bij elkaar, duidelijk zichtbaar en bij voorkeur op een hoogte van 1.10 à 1.40 m boven vloerniveau.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Vraag bewoners brandmelders aan te wijzen. • Kunnen slechtzienden en blinden ze vinden? • Kunnen rolstoelgebruikers ze bereiken? • Test en ervaar het zelf door in een rolstoel plaats te nemen of een speciale simulatiebril (bril die beperkt zicht simuleert) op te zetten.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s)+overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> • Brand of rook maar nog geen alarm: Gebruik de handbrandmelder.
Eigen Aandachtspunten

4. Worden de brandmeldinstallatie en ontruimingsalarminstallaties periodiek getest?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p><i>NEN 2535</i> Brandveiligheid gebouwen - brandmeldinstallaties beschrijft systeem- en kwaliteitseisen voor brandmeldinstallaties. <i>NEN 2654 deel 1</i> beschrijft normen voor onderhoud.   De <i>Regeling Brandmeldinstallaties</i> vermeldt eisen die aan brandmeldinstallaties en alle betrokkenen worden gesteld.   De meeste automatische brandmelders zijn rookmelders.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat onderhoud en beheer van de brandmeldinstallatie periodiek plaatsvindt door een erkende instantie (voorkomt ook loos alarm). • Test rook- en koolmonoxidemelders maandelijks via de testknop. • Verhelp defecten onmiddellijk. • Vervang bij rookmelders op batterijen de batterijen tijdig tijdens regulier onderhoud. • Zorg dat altijd reservebatterijen aanwezig zijn voor rookmelders op batterijen. • Licht medewerkers in hoe loos alarm door bijvoorbeeld roken, koken, stof of werkzaamheden voorkomen kan worden.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Combineer het testen eens met een oefening, bijvoorbeeld een ‘vluchtroutewandeling’ met bewoners, zodat zij zonder stress en op een rustig moment de vluchtroutes leren kennen. • Herhaal de ‘vluchtroutewandeling’ periodiek zodat de vluchtroutes bekend zijn en blijven bij de bewoners <i>zie ook ‘vluchtroute’</i>
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarschuw medewerkers en bewoners dat het geen oefening/test is. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. • Volg de procedure.
Eigen Aandachtspunten

5. Is bij automatische brandmelding sprake van vertraagde doormelding?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Meestal vindt bij automatische brandmelding rechtstreeks doormelding naar de brandweer/particulier beveiligingsbedrijf plaats, maar soms wordt melding een paar minuten vertraagd om te kunnen onderzoeken wat er aan de hand is. In beide gevallen moet na de automatische melding een telefonische toelichting volgen aan brandweer/particulier beveiligingsbedrijf. • Vermeld in de BHV-procedure dat na automatische brandmelding een telefonische toelichting moet volgen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check bij medewerkers tijdens een oefening of bekend is dat zij bij brandmeldvertraging een brandmelding kunnen versnellen door een handbrandmelder te gebruiken.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef snel na automatische brandmelding een telefonische toelichting. <p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hef een brandmeldvertraging snel op door het indrukken van een handbrandmelder.
Eigen Aandachtspunten

6. Kunnen BHV-ers / medewerkers onderling gemakkelijk communiceren tijdens een calamiteit?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>Ga na of de telefoon of een omroepinstallatie bruikbaar blijven bij stroomuitval.   Alternatieven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een portofoon • Een altijd opgeladen mobiele telefoon, met voorkeuzenummers, die BHV-ers permanent bij zich dragen. Hiermee kunnen ze ook tijdens een calamiteit contact hebben met elkaar, met de brandweer en met de veiligheidsfunctionaris of contactpersoon buiten het pand. • Zorg bij brand of rookontwikkeling niet alleen voor een signaal naar de centrale receptie, maar zend ook een melding naar de handset van overige medewerkers. Zo kan heel snel actie worden ondernomen, bijvoorbeeld het sluiten van deuren en ramen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met BHV-ers / medewerkers het gebruik van communicatiehulpmiddelen zodat iedereen de werking snapt en ze kan gebruiken als het nodig is.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communiceer onderling kort en duidelijk. • Volg de (communicatie)procedure. • Geef duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de instructies van de BHV-er(s) op. • Geef korte, duidelijke en op de bewoners afgestemde instructies. • Blijf kalm.
Eigen Aandachtspunten
Empty space for notes

Gebouwvoorzieningen - Vluchtroute

7. Is er een ontruimingsplan voor de locatie?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p><i>NEN-norm NTA 8112- deel 6</i> geeft een leidraad voor een ontruimingsplan voor gezondheidszorggebouwen</p> <p>Een ontruimingsplan voor gebouwen is verplicht op grond van</p> <ul style="list-style-type: none"> • een gebruiksvoorwaarde in de gebruiksvergunning (<i>Bouw verordening artikel 6.1.1, 2^e lid</i>), • het gebruiksvoorschrift van de <i>Bouwverordening</i>, artikel 9, bijlage 3, • <i>De Arbowet, artikel 15</i> en het <i>Arbobesluit</i>. • Een ontruimingsplan wordt getoetst door de brandweer en door de Arbeidsinspectie en Arbodienst. • Stel voor iedere locatie een eigen procedure/instructie op hoe te handelen bij calamiteiten en noodzakelijke ontruiming, omdat de omstandigheden per locatie (kunnen) verschillen. <p>Beschrijf in het ontruimingsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - taken en bevoegdheden BHV en overige medewerkers; - verantwoordelijkheden (wie geeft opdracht tot en wie coördineert een ontruiming); - wie zijn wanneer aanwezig; - gebouwbijzonderheden (verdiepingen, brandmeldinstallatie/telefoon, aansluitpunten brandweer); - ontruimingswijze; - communicatiewijze; - opvang hulpverleningsdiensten; - afstemming met eventuele aangrenzende bedrijven / bewoners; - voeg een actuele plattegrond toe. <ul style="list-style-type: none"> • Laat de directie het ontruimingsplan ondertekenen omdat zij eindverantwoordelijk zijn voor de veiligheid van bewoners en medewerkers. • Zorg dat bestuur/directie, veiligheidsfunctionaris, leidinggevende of ploegleider of eerste verantwoordelijke, alle BHV-ers, hulpdiensten en alle overige betrokkenen altijd over het meest actuele ontruimingsplan (kunnen) beschikken en zorg dat de inhoud bij hun bekend is. • Zorg voor onmiddellijke actualisering van het ontruimingsplan na wijzigingen of verbouwing. • Dateer het ontruimingsplan zodat geen misverstanden ontstaan door verschillende versies.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Denk na over de lastigste situaties die zich kunnen voordoen en hoe in dat geval ontruimd kan/moet worden (de brandweer kan hierbij helpen). Pas het ontruimingsplan / procedure / instructie hierop aan. • Zorg dat bij de brandweer bekend is dat bewoners verminderd zelfredzaam zijn en waaruit de beperkingen bestaan. Maak eventueel al van tevoren afspraken, waarbij duidelijk is wie wat kan/moet doen tijdens een calamiteit. Houd daarbij rekening met

een gemiddelde aanrijtijd van de brandweer van circa 8 minuten na melding (dit lukt in 47% van de gevallen)²Oefen het ontruimingsplan regelmatig om te toetsen of medewerkers hun taken en bevoegdheden nog kennen en begrijpen en of de procedure nog klopt.

- Pas het ontruimingsplan onmiddellijk aan zodra tijdens een oefening blijkt dat omstandigheden veranderd zijn of om aanpassing vragen.

² Brandweerstatistiek 2007

Doen tijdens calamiteit

BHV-er(s) en overige medewerkers:

- Wacht op besluit tot ontruiming van leidinggevende of vervanger (tenzij de situatie om onmiddellijke evacuatie/actie vraagt)
- Volg de ontruimingsprocedure / instructie.

Eigen Aandachtspunten

8. Is er een calamiteitenplan voor de locatie?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Elke organisatie is verplicht een calamiteitenplan te hebben.
• Bepaal welke actie bij verschillende calamiteiten ondernomen moet worden en wat daarvoor nodig is, zoals aantal BHV-medewerkers, welke noodzakelijke handelingen, welke voorzieningen.
• Leg taken en verantwoordelijkheden vast in een procedure.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none">
• Bedenk wat er in het ergste geval kan gebeuren bij verschillende calamiteiten en oefen hierop. <i>Zie ook 'Calamiteit gerelateerde maatregelen'</i>
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

9. Wordt minstens 1x per jaar een oefening gehouden om het ontruimingsplan te toetsen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Om te testen of het ontruimingsplan nog voldoet, medewerkers hun taken en bevoegdheden nog kennen en de procedure nog klopt moet minimaal één keer per jaar een oefening gehouden worden. • Zorg dat oefenen ook in drukke periodes op de agenda blijft staan.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Stel verschillende oefenscenario's op: Wat moeten we doen bij brand, een gaslek, wateroverlast et cetera Wie doet wat overdag of 's nachts?. zie ook '<i>Calamiteit gerelateerde maatregelen en tijdstipgebonden voorzieningen</i>' • Oefen door de jaren heen verschillende scenario's. • Brandweer of BHV-opleider kunnen bij het bedenken en uitvoeren van verschillende oefeningen ondersteunen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarschuw medewerkers en bewoners dat het geen oefening is. • Volg de ontruimingsprocedure. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners.
Eigen Aandachtspunten

10. Hangen vluchtplattegronden op een logische plek en is de informatie goed zichtbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg bij voorkeur voor vluchtplattegronden op een hoogte van 1.10 - 1.40 m van de vloer, met goed leesbare, contrasterende Informatie. • Zorg voor voldoende vluchtplattegronden op de locatie. • Zorg dat vluchtplattegronden altijd actueel zijn, ook na veranderingen of verbouwing. • Zorg dat directie, veiligheidsfunctionaris, ploegleider of 1^e verantwoordelijke, alle BHV-ers, hulpdiensten en overige betrokkenen altijd over de meest actuele plattegrond beschikken. Verstrek deze zodra iets gewijzigd is.
Oefeningen
<p>Test samen met bewoners of zij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vluchtplattegrond kunnen vinden. • De vluchtplattegrond voor hen op de juiste hoogte hangt. • de informatie begrijpelijk en leesbaar is (voor zover mogelijk). • de informatie afgestemd is op de verschillende doelgroepen <i>Zie ook 'vluchtroute-informatie afgestemd op bewoners met speciale behoeften'.</i> • Check bij medewerkers tijdens een ontruimingsoefening of de vluchtroute-informatie bekend is.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verstrek hulpdiensten een actuele plattegrond bij binnenkomst. • Wees alert op bezoekers die vluchtroutes en nooduitgangen niet kennen.
Eigen Aandachtspunten

11. Is vluchtrouteaanduiding en transparantverlichting goed zichtbaar?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p><i>NEN-eisen 6088 en NEN-EN 1838</i> beschrijven waaraan vluchtrouteaanduiding moet voldoen. <i>Bouwbesluit 2003</i> geeft aan dat vluchtrouteaanduiding aanwezig moet zijn in alle 'verkeersruimten' (gangen) die leiden naar een nooduitgang . Het <i>Gebruiksbesluit</i> geeft aan wanneer vluchtrouteaanduiding verplicht is.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verplichte noodverlichting moet transparantverlichting zijn (groen/wit verlichte vluchtrouteborden), die aangesloten is op een noodstroomvoorziening, binnen 15 seconden aangaat als de stroom uitvalt en tenminste 1 uur blijft branden. • Transparantverlichting moet altijd branden zolang er mensen in de locatie zijn. • Zorg voor geregeld onderhoud van alle verlichting. Check regelmatig of de verlichting het nog overal doet en neem direct maatregelen als dit niet zo is. • Vraag medewerkers het altijd snel te melden als verlichting niet brandt of niet naar behoren werkt. Zorg voor een contactpersoon aan wie defecten van verlichting door het personeel gemeld kunnen worden. • Verhelp defecten onmiddellijk. • Zorg dat altijd reservelampen aanwezig zijn. • Check regelmatig of de vluchtrouteaanduiding nog zichtbaar is (niet afgeschermd door gordijnen e.d.) • Breng in ruimten waar nood- of transparantverlichting niet verplicht is routestickers aan. <ul style="list-style-type: none"> • Zorg ook voor andere markeringen die bewoners op hun vlucht helpen zoals: <ul style="list-style-type: none"> - goed zichtbare routeaanduidingen op een voor iedereen zichtbare hoogte. - geleidelijnen en reliëfpaden. - doorlopende handrelingen. - hoorbare signalen, zoals een geluidsbaken boven een nooduitgang.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Test tijdens een oefening of bewoners en medewerkers zich bewust zijn van vluchtrouteborden en markeringen. Letten zij er actief op of handelen ze routinematig? • De brandweer kan tijdens een oefening rook simuleren. Bekijk of vluchtrouteaanduiding zichtbaar blijft.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op bezoekers die vluchtroutes en nooduitgangen niet kennen • Wees alert op bewoners die vluchtrouteborden niet kunnen interpreteren.
Eigen Aandachtspunten

12. Is vluchtroute-informatie ook afgestemd op bewoners met speciale behoeften (plattegronden, vluchtrouteborden / transparantverlichting)?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Ga na of de vluchtroute-informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • op de juiste hoogte hangt voor rolstoelgebruikers; • goed zichtbaar is voor slechtzienden; • beschikbaar is voor blinden (informatieset in braille om vooraf door te nemen); • Bepaal welke aanwijzingen of begeleiding nodig zijn om veilig te kunnen vluchten voor bewoners met verstandelijke beperkingen, die vluchtroute-informatie niet zelf kunnen interpreteren.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Test samen met rolstoelgebruikers, blinden, slechtzienden en/of bewoners met andere speciale behoeften de vluchtroute-informatie uit. • Maak met bewoners met verstandelijke beperkingen regelmatig een 'vluchtroute-wandeling' om vertrouwd te raken met de vluchtroutes. • Ervaar zelf bruikbaarheid en bereikbaarheid van vluchtroute-informatie vanuit een rolstoel, vanachter een rollator, met een speciale simulatiebril of met een ouderenpak (simuleert veroudering van het bewegingsapparaat). <p><i>Vilans organiseert ervaringsparcours en leent tegen vergoeding materialen uit, meer informatie via 030-7892425</i></p>
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op bewoners die vluchtroute-informatie niet kunnen interpreteren.
Eigen Aandachtspunten

13. Zijn er meerdere vluchtroutes naar buiten?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Het <i>Bouwbesluit</i> stelt eisen aan vluchtroutes op grond van het aantal mensen in een gebouw en het aantal m² van een locatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er moeten voldoende veilige brand- en rookvrije vluchtroutes op de locatie zijn. • Zorg voor minimaal twee vluchtroutes naar buiten of naar een ander brandcompartiment (besloten ruimte die minimaal 60 minuten afschermt tegen rook of brand). Een brandcompartiment kan onderverdeeld zijn in meerdere rookcompartimenten, waardoor een veilige vluchtweg mogelijk is zonder hinder van rook. • Bespreek veiligheid en haalbaarheid van de vluchtroutes met de brandweer. • Informeer de brandweer over bewoners met speciale behoeften. • Bespreek de rol van de brandweer tijdens een calamiteit en leg afspraken schriftelijk vast.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen het afleggen van de verschillende vluchtroutes met bewoners, bijvoorbeeld door een periodieke 'vluchtroutewandeling'. Zo wennen zij alvast aan de vluchtroutes, zonder de stress van een calamiteit. Loop deze routes geregeld met bewoners, zodat een zekere routine ontstaat.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal de veiligste vluchtroute naar buiten of naar een brandcompartiment. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neem op aanwijzing van BHV-er(s) de veiligste vluchtroute bij een ontruiming. Dat is soms niet de kortste route naar buiten, of de gewone route naar de uitgang!
Eigen Aandachtspunten

14. Zijn de vluchtroutes zo kort mogelijk?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Bij Bouwregelgeving wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De loopafstand vanaf een verblijfsruimte tot de dichtstbijzijnde uitgang mag maximaal 20 meter zijn (Bouwbesluit 2003). • De loopafstand vanaf een verblijfsruimte tot de dichtstbijzijnde rookcompartiment-uitgang mag maximaal 20 respectievelijk 30 meter bedragen, waarbij het hoogteverschil niet meer dan 4 meter mag zijn (Bouwbesluit 2003). Mensen kunnen 30 seconden door rook lopen. • Mensen kunnen met ingehouden adem 1 meter per seconde afleggen. • Bewoners met functiebeperkingen hebben meer tijd nodig om weg te komen. Zorg dat voor hen de vluchtroute naar een nooduitgang of brand- compartiment zo kort mogelijk is. • Houd hiermee, indien mogelijk, rekening bij de toedeling van kamers.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Klok tijdens het oefenen van een bewonersevacuatie de tijd die nodig is voor het uitvoeren van afzonderlijke handelingen (afstand overbruggen, deur openen, trap nemen, gebruik evacuatiemiddelen). • Evalueer of en hoe dit sneller kan.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <p>Uitgangspunt brandweer voor brandveiligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interne (BHV-)organisatie bij brandmelding is binnen 2 minuten op de bedreigde locatie aanwezig¹ • Vervolgens binnen 2 minuten de bedreigde kamer ontruimen¹ • Gemiddelde aanrijtijd brandweer circa 8 minuten na melding (dit lukt in 47% van de gevallen)² <p>¹ Inventarisatie brandveiligheid in zorgsectoren, College bouw zorginstellingen 2007 ² Brandweerstatistiek 2007</p>
Eigen Aandachtspunten

15. Zijn de vluchtroutes goed begaanbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg in de vluchtroute voor onbelemmerde, brede doorgangen (85 - 90 cm) en slipvaste vloeren. • Voorkom drempels en onregelmatigheden in de vloer van de vluchtroute. • Check voortdurend of vluchtroutes vrij zijn van obstakels (geparkeerde rolstoelen, rollators, scootermobielen, eet- of schoonmaakkarren, dozen, bevoorradingspallets, plantenbakken en alles wat 'even' neergezet wordt). • Zorg indien mogelijk voor vaste parkeervakken aan één zijde van de gang voor rollators, rolstoelen, scootmobielen, karretjes, et cetera. • Spreek 'overtreders' aan op hun gedrag. Wijs ze op hun verantwoordelijkheden voor ieders veiligheid en laat obstakels onmiddellijk verwijderen. • Zorg dat blokkades in de vluchtroute eenvoudig gemeld kunnen worden en onderneem na melding direct actie om obstakels te verwijderen. • Voorzie niet verwijderbare obstakels in de vluchtroute, zoals pilaren, van een kleurcontrastband (tenminste 10 cm breed op een hoogte van 1.40 à 1.60 m van de vloer). • Zorg voor goede zichtbaarheid van vluchtroutes door goed zichtbare vluchtrouteborden op noodstroom. • Deuren in de vluchtroute moeten snel en eenvoudig te openen zijn, zonder sleutel. • Zorg dat ook de buitenvluchtroute goed begaanbaar en verlicht is.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bekijk tijdens een 'vluchtroutewandeling' met bewoners hoe begaanbaar de vluchtroutes zijn, ook voor stok-, rollator- en rolstoelgebruikers, blinden en slechtzienden, bewoners met verminderde hand- en armkracht of een verminderde conditie (afstand). Welke speciale aanwijzingen hebben dove- of slechthorende bewoners eventueel extra nodig? Kunnen bedgebonden bewoners met bed en al geëvacueerd worden, of zijn andere evacuatiehulpmiddelen nodig? • Hou eens een 'spontane' schouw samen met medewerkers en kijk wat je tegenkomt in de vluchtroutes. • Evalueer de uitkomsten tijdens het werkoverleg en bedenk samen hoe het beter kan om ieders betrokkenheid bij de veiligheid te bevorderen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op obstakels tijdens ontruiming voor blinden en slechtzienden.
Eigen Aandachtspunten

16. Is de buiten(vlucht)route naar de verzamelplek goed begaanbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat ook de (vlucht)route buiten het pand goed en veilig begaanbaar is. • Check regelmatig of de buitenroute niet versperd wordt door geparkeerde fietsen, auto's, containers, lantaarnpalen, plantenbakken, (te) smalle stoepen, slecht betegelde paden, grindpaden of door werkzaamheden in de buurt. • Spreek medewerkers, bezoekers en burens aan op fout geparkeerde voertuigen die de veiligheid en doorgang ondermijnen. • Bespreek knelpunten in de openbare ruimte met verantwoordelijke instanties / overheden en overleg of en hoe dit anders geregeld kan worden. Leg afspraken schriftelijk vast.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Loop eens met een bewoner met rolstoel of rollator naar de verzamelplek en kijk welke obstakels je tegenkomt. • Evalueer of en hoe dit anders kan.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op obstakels op de route naar de verzamelplek voor blinden en slechtzienden.
Eigen Aandachtspunten

17. Is de verzamelplek bij alle medewerkers en bewoners bekend?

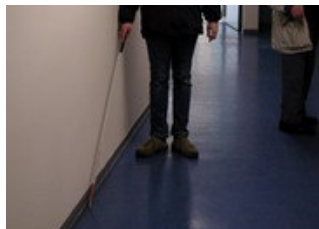
- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een verzamelplek dichtbij waar bewoners snel en goed opgevangen kunnen worden. • Maak afspraken met een locatie in de buurt (school, buurthuis) en zorg dat toegang altijd mogelijk is, dus ook 's nachts (eigen sleutel / alarmcode bekend). • Voorzie de verzamelplek van een basis opvangset: verbandtrommel, warmtefolie, opgeladen mobiele telefoon met voorkeuzenummers, geprint overzicht met contactpersonen, actuele zorg/bewonersgegevens (privacy-gevoelig!), koffie/thee-benodigdheden. • Organiseer dat medicatie/zuurstof op afroep geleverd wordt voor bewoners; • Organiseer vervoer op afroep naar vervangende woonruimte • Organiseer dat dichtbij wonende collega's en/of (getrainde) omwonenden op afroep beschikbaar zijn als extra hulp bij een ontruiming. • Organiseer een contactpersoon die op afroep extra hulp troepen inschakelt of de aanvoer van zaken als medicatie/zuurstofaanvoer, vervoer naar vervangende woonruimte, et cetera in gang zet.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Laat de verzamelplek deel uitmaken van een ontruimingsoefening zodat de ruimte bekend en vertrouwd is voor bewoners en personeel. • Klok eens hoe snel extra hulp op de verzamelplek aanwezig kan zijn en calculeer daarbij 's nachts ook 'aankleedtijd' in. • Oefen met omwonenden die zich hebben opgegeven als extra handen bij een evacuatie waar zij klaar moeten staan om bewoners op te vangen, hoe zij bewoners moeten bejegenen, wat er wel/niet van hen verwacht wordt en waar hun verantwoordelijkheid ophoudt. Laat ze de verzamelplek zien en eventuele voorzieningen waarmee ze aan de slag kunnen gaan (koffie-apparaat, waterkoker, etc.)
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef medewerkers en bewoners opdracht te verzamelen op verzamelplek. • Waarschuw de contactpersoon voor extra hulp troepen of laat hem/haar waarschuwen. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Breng alle evacués naar de verzamelplek, volgens de instructies van de BHV-er(s).
Eigen Aandachtspunten

18. Zijn er speciale vluchtroutevoorzieningen voor slechtzienden en blinden?

- Ja
- Nee

Geleidelijn

Reliëfpad

Handrelingen

Preventieve maatregelen

- Voelbare voorzieningen helpen blinden en slechtzienden om zich te oriënteren op de vluchtroute. Denk aan: reliëfpaden, geleidelijnen, doorlopende handrelingen, braillestickers met etagenummers op uiteinden van trapeuningen.
- Gebruik voor slechtzienden contrastrijke markeringen op ooghoogte op objecten in de openbare ruimte (pilaren, glazen deuren).

- Meubilair met afgeronde hoeken verkleint de kans op stoten en verwondingen tijdens het vluchten.
- Voorkom onregelmatigheden hoger dan 5 mm in het vlakke vloeroppervlak binnen, omdat blinden of slechtzienden ze kunnen verwarren met markering.
- Hoorbare, akoestische signalen, zoals een geluidsbaken boven nooduitgangen, helpen slechtzienden en blinden bij het vluchten.

Oefeningen

- Oefen het nemen van de verschillende vluchtroutes met blinde en slechtziende bewoners, bijvoorbeeld door een periodieke 'vluchtroutewandeling'. Zo wennen zij aan de route en kunnen afstanden inschatten zonder de stress van een calamiteit. Loop deze routes geregeld met de bewoners, zodat een zekere routine ontstaat.
- Ervaar zelf hoe het voelt door het gebruik van een simulatiebril (bril die beperkt zicht simuleert) of een blinddoek.

Doen tijdens calamiteit

BHV-er(s) en overige medewerkers:

- Wees alert op slechtziende bewoners die door rook en noodverlichting gedesoriënteerd kunnen raken.
- Wees alert op blinde bewoners die door andere geluiden hun concentratie kunnen verliezen en gedesoriënteerd kunnen raken.
- Assisteer blinden en slechtzienden naar buiten en waarschuw hen duidelijk hoorbaar voor obstakels in de vluchtroute.

Eigen Aandachtspunten

19. Is gedacht aan speciale vluchtroutevoorzieningen voor bewoners die slecht ter been zijn of bedgebonden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Voorkom drempels en onregelmatigheden in de vloer van de vluchtroute. • De benodigde draaicirkel voor rolstoelen bij woningen is 1,5 x 1,5 meter voor binnenruimten en 2 x 2 meter voor buitenruimten. • Met evacuatiemiddelen als een evacuatiestoel, draagstoel of evacuatiemat kunnen minder mobiele bewoners sneller geëvacueerd worden. • Check of bedden van bedgebonden bewoners gemakkelijk door (nood)deuren passen of dat een ander alternatief voorhanden is?
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen het gebruik van evacuatiemiddelen. Bewoners kunnen in noodsituaties ander gedrag vertonen dan normaal: in paniek raken, verstijven of tegenwerken. Door te oefenen wennen bewoners aan aanwijzingen, opdrachten of noodzakelijke handelingen van BHV-ers.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op mensen met mobiliteitsbeperkingen die geen grote afstanden kunnen lopen en geen trap kunnen nemen. • Gebruik evacuatiemiddelen voor snellere evacuatie en wees alert op angst bij het gebruik ervan.
Eigen Aandachtspunten

20. Is gedacht aan speciale vluchtroutevoorzieningen voor bewoners met ademhalings- of conditie beperkingen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Bewoners met ademhalingsklachten of een verminderde conditie kunnen door rook en stress benauwd worden, wat het vluchten bemoeilijkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat hun vluchtroute naar een nooduitgang of brandcompartiment zo kort mogelijk is in verband met een beperkter uithoudingsvermogen. • Hou hiermee, indien mogelijk, rekening in de toedeling van kamers. • Zorg voor een snel en handzaam alternatief voor een grote zuurstoffles in verband met transporteerbaarheid en ontploffingsgevaar.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Een 'bekende route' beperkt stress en daarmee mogelijk benauwdheid of kortademigheid tijdens een calamiteit.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op benauwdheidsklachten van bewoners met ademhalingsbeperkingen
Eigen Aandachtspunten

21. Worden balkons of buitengalerijen vermeden in de vluchtroute?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg wanneer balkons of buitengalerijen deel uitmaken van de vluchtroute voor een onbelemmerde, brede doorgang (85 - 90 cm). • Vloerroosters en spleten/gaten in het loopoppervlak mogen niet breder dan 2 centimeter zijn, om te voorkomen dat schoenhakken of taststokken van blinden of slechtzienden erin vast raken.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met bewoners het nemen van balkons of buitengalerijen en het nemen van opstappen of afstappen. Wees alert op hoogtevrees. • Transparante vloeren en open balustrades kunnen bij vluchten verwarring en angst veroorzaken. Door te oefenen, wennen bewoners ook aan dit deel van de vluchtroute. Wees alert op hoogtevrees.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) en overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op angst en hoogtevrees van bewoners bij het passeren van balkons en buitengalerijen.
Eigen Aandachtspunten

22. Voldoet de noodverlichting om de vluchtroute snel te kunnen overzien?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>Goede noodverlichting gaat automatisch branden als de stroom uitvalt en zorgt voor redelijke oriëntatie zodat vluchtende bewoners en medewerkers de weg naar de nooduitgang kunnen vinden.</p> <p>Er zijn vier soorten noodverlichting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemene noodverlichting: overal. • Transparantverlichting: Groen met wit + pictogram of goed leesbare tekst in de vluchtroute, boven uitgangen en nooduitgangen. Deze moet altijd branden zolang er mensen binnen zijn. • Treden- of hellingverlichting: langs trappen of hellingen die deel uitmaken van de vluchtroute. • Nacht(nood)verlichting: brandt van zonsondergang tot zonsopgang op de looproutes, als gewone verlichting is gedoofd • Zorg voor geregeld onderhoud van alle verlichting. Check regelmatig of de verlichting het nog overal doet en neem direct maatregelen als dit niet zo is. • Vraag medewerkers het altijd snel te melden als verlichting niet brandt of niet naar behoren werkt. • Zorg voor een contactpersoon aan wie defecten van verlichting door het personeel gemeld kunnen worden. • Verhelp defecten onmiddellijk. • Zorg dat altijd reservelampen aanwezig zijn. • Zorg eventueel voor extra zaklampen met goed werkende batterijen (en reservebatterijen) op een gemakkelijke en snel bereikbare plaats, om extra te kunnen bijlichten tijdens een calamiteit of evacuatie (maar verblind daar anderen niet mee!).
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Vraag bewoners tijdens een 'vluchtroutewandeling' of oefening de noodverlichting aan te wijzen. Hierdoor worden ze er automatisch op geattendeerd. • Check bij medewerkers of van de vluchtrouteverlichting gebruik wordt gemaakt tijdens een ontruimingsoefening.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal de veiligste vluchtroute naar buiten of naar een (sub) brandcompartiment. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. • Pak een zaklamp om bij te lichten (voorkom verblinding van anderen).

Overige medewerkers:

- Volg niet automatisch de 'normale' route naar de uitgang, maar neem volgens instructie BHV-er(s) de **veiligste** vluchtroute bij een ontruiming.
- Volg de noodverlichting naar de nooduitgang.
- Geef korte, duidelijke en op de bewoners afgestemde aanwijzingen.

Eigen Aandachtspunten

23. Blijft de noodverlichting altijd branden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Noodverlichting moet blijven branden als alle andere verlichting uitvalt. Gebruik geen tijdschakelaars op noodverlichting.
• Check regelmatig of alle noodverlichting nog brandt.
• Zorg voor een contactpersoon aan wie defecten van noodverlichting door personeel en bewoners gemeld kunnen worden.
• Verhelp defecten onmiddellijk.
• Zorg dat altijd reservelampen aanwezig zijn.
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

24. Ondersteunt de normale verlichting de vluchtroute?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Normale verlichting in de looproute kan, zolang de stroom niet uitvalt, ondersteuning bieden om de weg naar een nooduitgang te vinden. Denk aan verlichting parallel aan de looproute, of ledloopverlichting in een lijn naar de (nood)uitgang, bij voorkeur 30 cm boven vloerniveau.
• Daglicht mag geen tegenlicht / verblinding veroorzaken. Voorkom dit met zonwering.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none">
• Check tijdens een ‘vluchtroutewandeling’ met bewoners of zij qua verlichting problemen ervaren. Kunnen zij alles goed waarnemen, worden zij niet verblind, is de overgang van licht naar donker niet te abrupt?
Doen tijdens calamiteit
<ul style="list-style-type: none">
• Denk, indien aanwezig, aan extra zaklampen om bij te schijnen, maar pas op voor verblinding.
Eigen Aandachtspunten

25. Is de (nood)verlichting ook geschikt voor slechtzienden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat noodverlichting het beperkte(r) gezichtsveld van slechtzienden niet verblindt. • De overgang tussen lichte en donkere plekken in een ruimte mag niet te sterk zijn vanwege de (extra) aanpassingstijd die de ogen nodig hebben. • Markeringsverlichting op het loopoppervlak moet voor slechtzienden een niveau hebben van minimaal 100 Lux. Een te hoge waarde kan verblinden.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Schakel tijdens een oefening met bewoners de gewone verlichting uit. Welke plekken veroorzaken dan bij bewoners oriëntatieproblemen? Bedenk hiervoor oplossingen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op desoriëntatie van slechtziende bewoners door uitval van 'normale' verlichting en door andere belichting van de ruimte met noodverlichting.
Eigen Aandachtspunten

Gebouwvoorzieningen - Deuren

26. Zijn deuren in de vluchtroute goed herkenbaar / zichtbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor kleurcontrast tussen deur, deurpost en muur én tussen deurkruk en deur. • Zorg dat niet belangrijke deuren ook minder opvallen, bijvoorbeeld door die juist wel dezelfde kleur als de muur te geven (meterkast, opbergkast). <div style="text-align: center;"> </div>
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeel tijdens een 'vluchtroutewandeling' of bewoners moeite hebben met het vinden van de juiste deuren in de vluchtroute en bedenk oplossingen voor knelpunten. Denk aan herkenbare markering of stickers.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

27. Zijn er deuren met deurdrangers / automatisch sluitende deuren of branddeuren in de vluchtroute?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen

Rook- en branddeuren, maar ook tocht- en klapdeuren voorkomen brand- en rookverspreiding. Deurdrangers en andere automatische deursluitsystemen zorgen dat deuren na het openen en tijdens een calamiteit gesloten worden. Branddeuren dichtener kieren af en vertragen brandverspreiding. Vluchtdeuren moeten snel, gemakkelijk en veilig te passeren tijdens het vluchten naar een veilige plek.

- Zorg dat vluchtdeuren nooit geblokkeerd worden door obstakels.
- Voorkom dat deuren blijven openstaan in vluchtroutes of als afscheiding tussen verschillende brandcompartimenten.
- Doordring medewerkers en bewoners van het gevaar van rook- en brandverspreiding als deuren blijven openstaan of ondoordacht geopend worden tijdens een calamiteit.
- Magneetcontacten (kleefmagneten) kunnen bij stroomuitval zorgen dat de deur sluit. Test de werking regelmatig.
- Een ruststroomdeurdranger' sluit de deur bij alarm. De sluittijd mag niet te lang zijn!

- Zorg dat deuren met weinig krachtsinspanning te openen zijn. Het Handboek van Toegankelijkheid adviseert een maximale krachtsinspanning van 15 Newton.
- Draai deurdrangers nooit los en gebruik geen wiggen, blokjes of andere middelen om deze deuren open te houden.
- Zorg dat deurdrangers correct, dat is niet te strak en niet te los, staan afgesteld.
- Informeer medewerkers en bewoners (voor zover dat kan) over nut en noodzaak van deze voorzieningen.

Oefeningen

- Bewoners kunnen bang zijn dat zij deuren met deurdrangers of automatisch sluitende deuren niet kunnen passeren tijdens een noodsituatie. Dat geldt met name voor bewoners die gebruik maken van een hulpmiddel als een rollator, rolstoel, krukken, een stok of voor mensen met verminderde handkracht. Laat ze het eens proberen en bekijk of het echt een probleem is. Oefening baart kunst en kan een stuk angst wegnemen. Lukt het echt niet, zorg dan voor aanvullende maatregelen bijvoorbeeld door in de ontruimingsprocedure op te nemen dat deze bewoners extra assistentie nodig hebben.

Doen tijdens calamiteit

BHV-er(s) en overige medewerkers:

- Houd deuren en ramen dicht om verspreiding van rook en brand te voorkomen.
- Waarschuw anderen hetzelfde te doen.
- Open nooit deuren waarachter brand of rook wordt vermoed.
- Wees alert op bewoners met beperkte hand- en armkracht of op bewoners die een hulpmiddel gebruiken om zich te verplaatsen. Zij hebben moeite om deuren te sluiten / openen.
- Blokkeer brand- of rookwerende deuren niet door gebruik van de brandslang.

BHV-er(s):

- Bepaal of een deur voor een bluspoging of reddingspoging toch geopend wordt.

Eigen Aandachtspunten

28. Zijn er in de vluchtroute automatische deuren of deuren met elektrische deuropeners?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>Bij stroomuitval werken automatische deuren en elektrische deuropeners niet meer, tenzij sprake is van een noodstroomvoorziening.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat medewerkers weten hoe deze deuren met de hand geopend kunnen worden, of • Zorg voor een noodstroomvoorziening (accu) en onderhoud hiervan. • Neem in de ontruimingsprocedure op: hoe te handelen bij stroomuitval.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met alle medewerkers hoe automatische deuren snel geopend kunnen worden bij stroomuitval.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Open automatische deuren handmatig of via de noodstroomvoorziening, mits dit geen gevaar voor uitbreiding oplevert (oplaaien vuur, verspreiding rook).
Eigen Aandachtspunten

29. Hebben nooduitgangdeuren in de vluchtroute een tegengestelde draairichting aan de vluchtroute (draaien naar binnen)?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
Meestal draaien nooduitgangdeuren naar buiten, maar soms mogen nooduitgangdeuren niet naar buiten openstaan als zij daarbij over de openbare ruimte draaien en voorbijgangers kunnen verwonden. <ul style="list-style-type: none">
• Houd rekening met de draairichting van nooduitgangdeuren en voorkom opstoppingen bij deze deuren. Geef dit soort bijzonderheden aan in het ontruimingsplan.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none">
• Oefen het gebruik van naar binnen draaiende nooduitgangdeuren tijdens een ontruimingsoefening.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) en overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none">
• Wees alert op blokkade bij naar binnen draaiende deur(en). Houd de doorstroming op gang.
Eigen Aandachtspunten

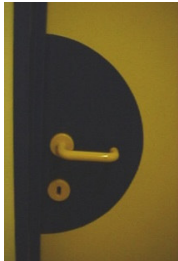
30. Zijn (nood)uitgangen voorzien van deurvergrendelingsystemen tegen inbraak of om te voorkomen dat bewoners weglopen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Bouwbesluit 2003 art. 2.154: <i>'een rookvrije vluchtroute leidt naar het aansluitend terrein en vandaar naar de openbare weg zonder dat deuren worden gepasseerd die met een sleutel moeten worden geopend.'</i>   Deurvergrendelingsystemen belemmeren hett vluchten. Zorg , eventueel in overleg met de brandweer, dat deuren in de vluchtroute zonder sleutel of code, van binnenuit te openen zijn.</p> <p>Denk bijvoorbeeld aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een deur met panieksluiting (inbraakpreventie) die aan de buitenkant niet en aan de binnenkant wel geopend kan worden, door een horizontale stang naar beneden te duwen ter inbraakpreventie. • Een systeem waarbij de (buiten- en nood)deuren automatisch ontgrendelen als het alarmsysteem afgaat om te voorkomen dat bewoners via de nooddeuren weglopen. <p>De brandweer kan minder snel binnen komen als deuren van buitenaf moeilijk te openen zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bespreek met de brandweer hoe snelle toegang gewaarborgd wordt en leg eventuele afspraken schriftelijk vast.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat iedere medewerker bekend is hoe een nooduitgang snel geopend kan worden. • Oefen het snel passeren van nooduitgangen met bewoners.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op bewoners met beperkte hand- en armkracht. Zij hebben moeite om deuren te openen. <p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat de brandweer snel naar binnen kan, op de afgesproken plek. • Zorg voor opvang van de brandweer op die plek.
Eigen Aandachtspunten

31. Zijn de deurkrukken voor iedereen goed vindbaar en hanteerbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Deurkrukken bevinden zich op een hoogte van 0.90 à 1.20 boven het vloeroppervlak. • Zorg voor kleurcontrast tussen deur, deurpost en muur. • Zorg voor kleurcontrast tussen deurkruk en deur. • Zorg voor makkelijk hanteerbare grepen. • Verhelp mankementen aan deurkrukken direct. • Voorkom dat deurkrukken in elkaar haken. • Kies een andere uitvoering/vorm als bewoners of personeel regelmatig met kleding achter een deurkruk blijft haken.

Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeel tijdens een 'vluchtroutewandeling' of bewoners moeite hebben met het vinden of hanteren van de deurkruk. Bedenk alternatieven voor eventuele problemen.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) en overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> • Pak bij brand niet zomaar een deurkruk vast. Deze kan heet zijn.
Eigen Aandachtspunten

32. Zijn er (draad)glazen deuren in de vluchtroute?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik alleen breukwerend / gehard veiligheidsglas. • Markeer glazen deuren met een goed zichtbare horizontale strip op een hoogte van 1.40 à 1.60 m boven vloerniveau.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeel tijdens een 'vluchtroutewandeling' of bewoners problemen ondervinden met glazen deuren (uitgang) in de vluchtroute. Zijn ze voldoende zichtbaar?
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) en overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> • Raak glazen deuren bij brand niet zomaar aan. Ze kunnen warmte geleiden.
Eigen Aandachtspunten

33. Zijn er speciale (deur)voorzieningen voor slechtzienden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor kleurcontrast in materiaalgebruik bij de overgang van deuren naar vloeren. • Zorg voor kleurcontrast tussen deur en deurkruk. • Slechtzienden kunnen een donker gekleurde deur aanzien voor een geopende deur en er tegenaan lopen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeel tijdens een ‘vluchtroutewandeling’ of slechtziende bewoners moeite hebben met het herkennen / vinden van deuren en deurkrukken. • Bedenk oplossingen voor eventuele knelpunten, bijvoorbeeld een beter zichtbare kleur gebruiken, meer contrast aanbrengen, aanpassing van verlichting bij deuren, et cetera.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op slechtziende bewoners die deuren en deurkrukken minder goed zien door uitval van ‘normale’ verlichting en andere belichting van de ruimte door noodverlichting.
Eigen Aandachtspunten

34. Zijn er speciale (deur)voorzieningen voor blinden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor voelbare markeringen bij deuren, zoals een wandreling of gidslijn die precies ophoudt bij de deur.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeel tijdens een ‘vluchtroute wandeling’ of de voelbare markeringen voor blinde bewoners voldoen. Loopt voelbare informatie vloeiend in elkaar over of zijn er hiaten in de vluchtroute? • Los geconstateerde hiaten op.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op blinde bewoners die door andere geluiden en stress minder goed kunnen focussen op vaste herkenningspunten.
Eigen Aandachtspunten

35. Zijn er speciale (deur)voorzieningen voor bewoners die gebruik maken van hulpmiddelen als een rollator, rolstoel, krukken of stok of voor mensen met verminderde handkracht?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bewoners die gebruik maken van een hulpmiddel als een rollator, rolstoel, krukken, een stok of mensen met verminderde handkracht kunnen problemen ondervinden bij het openen van (nood)deuren. Zorg voor goede afstelling van de deuren of voor extra assistentie bij de deuren, zodat ook zij (nood)deuren snel en veilig kunnen passeren tijdens een calamiteit.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bewoners die gebruik maken van een hulpmiddel als een rollator, rolstoel, krukken, een stok of voor mensen met verminderde handkracht kunnen bang zijn dat zij deuren met deurdrangers of automatisch sluitende deuren niet kunnen passeren tijdens een noodsituatie. Laat ze het eens proberen en bekijk of het echt een probleem is. Oefening baart kunst en kan een stuk angst wegnemen. Lukt het echt niet, zorg dan voor aanvullende maatregelen bijvoorbeeld door in de ontruimingsprocedure op te nemen dat deze bewoners extra assistentie nodig hebben.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) en overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op bewoners die deuren moeilijk kunnen openen.
Eigen Aandachtspunten

Gebouwvoorzieningen - liften en trappen

36. Is voorzien in een vluchtprocedure als de lift niet meer gebruikt mag worden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bij brand, rookontwikkeling, wateroverlast (kortsluitingsgevaar) of stroomuitval mag de lift niet meer gebruikt worden omdat dit gevaar oplevert. Stel een procedure op hoe bewoners dan snel geëvacueerd kunnen worden en in welke volgorde: Via een (nood)trap of naar een brandcompartiment (horizontale ontruiming)? Met behulp van welke evacuatiehulpmiddelen? Hoe kunnen opstoppingen op de trap voorkomen worden? • Bespreek de rol van de brandweer bij evacuatie via een brandcompartiment en leg afspraken schriftelijk vast. • Ga na of plateau- of trapliften voorzien zijn van een noodstroomvoorziening (aparte accu). Deze blijven bij stroomuitval toch bruikbaar.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met bewoners het nemen van een trap in de vluchtroute. Veel bewoners maken dagelijks uitsluitend gebruik van de lift en lopen nooit meer een trap. Dit kan in noodsituaties problemen geven. Inventariseer bij hoeveel bewoners dit problemen geeft, bedenk hoe zij toch snel en veilig geëvacueerd kunnen worden en oefen dit met hen, zodat zowel zij als de medewerkers weten hoe te handelen. • Oefen met bewoners de route naar het dichtstbijzijnde brandcompartiment zodat plek en route al enigszins vertrouwd zijn.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de ontruimingsprocedure / instructie als de lift niet gebruikt kan worden. • Bepaal de meest veilige vluchtroute naar buiten of naar een brandcompartiment. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik nooit de lift bij brand, rook of wateroverlast in verband met kortsluitingsgevaar. • Voer de opdrachten van de BHV-er(s) zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

37. Is gekeken naar mogelijke evacuatie via een lift in een ander brandcompartiment?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met de brandweer onder welke omstandigheden een lift in een ander brandcompartiment zonder gevaar gebruikt kan worden. • Neem een liftevacuatie op in de ontruimingsprocedure / instructie. • Bepaal de evacuatievolgorde, zodat geen opstoppingen ontstaan. • Een vrije opstelruimte vóór de liftdeuren van minimaal 2 x 2 meter is gewenst.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Kan een lift in een ander brandcompartiment volgens de brandweer veilig gebruikt worden, oefen dan een liftevacuatie met bewoners.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal naar de aard van de calamiteit of de lift in een ander brandcompartiment gebruikt kan worden. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de instructie van de BHV-er(s).
Eigen Aandachtspunten

38. Zijn de (nood)trappen veilig, goed begaanbaar en vrij van obstakels?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Volgens het <i>Bouwbesluit</i> is sprake van een vluchttrappenhuis als een rookvrije vluchtroute over één of meer trappen loopt. • Wordt een hoogteverschil van meer dan 8 meter bij nieuwbouw en 12,5 meter bij bestaande bouw overbrugd, dan moet het trappenhuis aan de eisen voor een brand- en rookvrije vluchtroute voldoen. • Check regelmatig of (nood)trappen vrij van obstakels zijn en geen fietsen, scooters, auto's of containers aan de onderzijde van de noodtrap(pen) de doorgang versperren. • Waarborg de doorstroming op de trap. Bepaal een evacuatievolgorde (mobiele bewoners kunnen de trap sneller nemen, dan minder mobiele bewoners) • Leg de evacuatievolgorde vast in de ontruimingsprocedure.
Oefeningen
<p>Op trappen kunnen zich verschillende problemen voordoen. Bij steile trappen bestaat de kans op blijven haken, maar trappen die niet steil genoeg zijn vergroten de kans op struikelen. Wenteltrappen zijn lastiger te nemen dan rechte trappen, veroorzaken vaker stagnatieproblemen en het is lastig om mensen te ondersteunen of begeleiden, door de breedte en vorm van de traptreden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen een paar keer per jaar het nemen van de noodtrap(pen) met bewoners. Door te oefenen, wennen bewoners aan een trap en aan de afmetingen, steilte en diepte van traptreden. <i>Zie ook vraag 36 'is voorzien in een vluchtprocedure als de lift niet meer gebruikt mag worden'</i> • Bekijk waardoor de doorstroming op een noodtrap eventueel stagneert, bedenk oplossingen en pas het ontruimingsplan daarop aan.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal of de (nood)trap wordt gebruikt of horizontaal naar een brandcompartiment wordt uitgeweken. • Hou de evacuatievolgorde aan volgens de ontruimingsprocedure. • Voorkom opstoppingen bij / op de trap, laat mensen doorlopen. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de instructie van BHV-er(s) op. • Neem niet automatisch de 'gewone' trap naar de uitgang, maar kies de veiligste oplossing (noodtrap). • Houd de evacuatievolgorde aan. • Voorkom opstoppingen bij / op de trap, laat mensen doorlopen.
Eigen Aandachtspunten

40. Is de noodtrap breed genoeg om bewoners te assisteren bij het afdalen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Een breedte van 1.30 m is minimaal nodig om iemand de trap af te tillen. • Bekijk samen met de brandweer welk brandcompartiment geschikt is om met bewoners die de (nood)trap niet zelfstandig afkunnen de komst van de brandweer af te wachten. • Bespreek de rol van de brandweer en leg afspraken vast. • Voorkom opstoppingen voor of op de trap. Bepaal een evacuatievolgorde (mobiele bewoners kunnen de trap sneller nemen, dan minder mobiele bewoners).
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met bewoners, die de (nood)trap niet zelfstandig afkunnen, de route naar het dichtstbijzijnde brandcompartiment, zodat plaats en route bekend zijn. • Kijk daarbij ook hoe bewoners het beste bejegend kunnen worden. Welke aanwijzingen hebben zij nodig en als zij bij het assisteren aangeraakt moeten worden, wat is dan voor hen het prettigst en toch veilig en efficiënt?
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de ontruimingsprocedure. • Bepaal wie wel en niet de (nood)trap gebruiken. • Bepaal hoe bewoners die de trap niet gebruiken geëvacueerd worden (brandcompartiment). • Geef korte, duidelijke instructie aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de instructie van BHV-er(s) op. • Voorkom opstoppingen voor of op de trap door minder mobiele bewoners. • Hou de evacuatievolgorde volgens de procedure aan. • Breng bewoners die niet zelfstandig de trap afkunnen, volgens instructie van de BHV-er(s) naar een brandcompartiment en wacht daar op hulp bij verdere evacuatie.
Eigen Aandachtspunten

41. Zijn voor het assisteren van bewoners die slecht ter been zijn evacuatiemiddelen aanwezig?

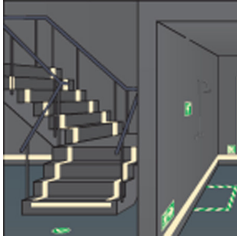
- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor evacuatiemiddelen als een evacuatiestoel, draagstoel, evacuatiemat. • Voorkom opstoppingen vóór of op de trap door gebruik van evacuatiemiddelen. Bepaal een evacuatievolgorde en neem die op in het ontruimingsplan.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met het gebruik van evacuatiemiddelen. Bewoners kunnen in noodsituaties ander gedrag vertonen dan normaal: in paniek raken, verstijven of tegenwerken. Door te oefenen wennen bewoners aan aanwijzingen, opdrachten of noodzakelijke handelingen van BHV-ers • Kijk hoe bewoners het beste bejegend kunnen worden. Welke aanwijzingen hebben zij nodig en als zij bij het gebruik van evacuatiemiddelen aangeraakt moeten worden, wat is dan voor hen het prettigst en toch veilig en efficiënt?
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) + overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik evacuatiemiddelen om mensen die slecht ter been zijn sneller te evacueren.
Eigen Aandachtspunten

42. Zijn traptreden gemarkeerd en slipvrij?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg in het trappenhuis en op de traptreden voor een antislipvloer. • Zorg voor duidelijk zichtbare markeringen op de eerste en laatste traptrede, over de volle breedte van treden.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen een paar keer per jaar het nemen van de (nood)trap(pen) met bewoners. Door te oefenen, wennen bewoners aan een trap: aan het aantal treden en de afmetingen, steilte en diepte van traptreden.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

43. Zijn er speciale traptrede voorzieningen voor slechtzienden en blinden?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Breng voelbare en contrastrijke markeringen aan op de eerste en laatste traptrede, over de volle breedte van treden (voelbare ribbelstrip in het loopoppervlak). • Doorlopende leuningen leiden blinden en slechtzienden de trap af. • Voorzie trapleuningen van braillestickers met een etagenummer. • Gebruik bij voorkeur lichte kleuren op traptreden zodat slechtzienden plaats en diepte ervan kunnen blijven onderscheiden als door rookontwikkeling het contrast vermindert. • Gebruik geen afwisselende kleuren op traptreden omdat hierdoor de diepte voor slechtzienden moeilijker is in te schatten.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met blinden en slechtzienden het nemen van (nood)trappen, zodat zij gevoel krijgen voor breedte en diepte van treden en voor het aantal treden. • Tel eventueel de treden bij het nemen van de trap samen hardop.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s) + overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assisteer blinde en slechtziende bewoners op de (nood)trap (laat ze je schouder vastpakken en loop vlak voor hen uit de trap af en attendeer ze daarbij op essentiële zaken die zij niet kunnen zien).
Eigen Aandachtspunten

Gebouwvoorzieningen - Compartimentering

44. Zijn de brandcompartimenten bekend bij zowel personeel als bewoners?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Een brandcompartiment is een besloten ruimte die minimaal 60 minuten afschermt tegen rook of brand. Een brandcompartiment kan onderverdeeld zijn in meerdere rookcompartimenten, waardoor een veilige vluchtweg mogelijk is zonder hinder van rook. <i>zie ook vluchtroute</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Overleg met de brandweer welke ruimten geschikt zijn om niet-mobiele bewoners op te vangen bij een calamiteit. • Bespreek de rol van de brandweer en leg afspraken schriftelijk vast. • Compartimentering werkt niet als een calamiteit zich kan uitbreiden via openstaande deuren. • Controleer regelmatig of deuren die moeten sluiten ook echt sluiten (niet op een kier blijven staan, geen losgedraaide of te los afgestelde deurdrangers, geen wiggen onder de deur, et cetera). • Boor niet in wanden met een brandveilige doorslag, omdat de brandwerende werking ervan dan ondermijnd wordt.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met bewoners hoe zij het brandcompartiment kunnen bereiken, zodat de plaats en de route ernaar toe bekend zijn.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal of en welk brandcompartiment gebruikt wordt. • Geef korte, duidelijke instructie aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de instructie van BHV-er(s) op. • Breng bewoners die niet zelfstandig een trap afkunnen, volgens instructie van de BHV-er(s) naar een brandcompartiment en wacht daar op hulp bij verdere evacuatie.
Eigen Aandachtspunten

Gebouwvoorzieningen - Inrichtingsmaterialen en apparatuur

45. Is/wordt bij inrichting en gebruik van de locatie gelet op veilig materiaalgebruik?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Het <i>Gebruiksbesluit</i> vermeldt voorschriften voor meubilair en andere inventaris op de locatie (brandwerendheid, plaatsing). <i>NEN 14703:2007</i> - Meubelen: vermeld normen voor niet-huishoudelijke gekoppelde zitmeubelen in een rij.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door het gebruik van brandvertragende of onbrandbare materialen (meubelstoffen, gordijnstoffen, wand- en vloerbedekking, aluminium kozijnen) wordt verspreiding van vuur vertraagd of voorkomen. Vervang oude deuren door brandwerende deuren. • Laat materialen alleen impregneren door een gecertificeerd bedrijf en vraag om een schriftelijk bewijs om aan te tonen dat de behandeling aan de eisen voldoet. • Zorg dat meubilair zo geplaatst is dat dit niet omvalt of verschuift tijdens een ontruiming. • In openbare ruimten voorkomt meubilair met afgeronde hoeken verwondingen tijdens het vluchten. • Plaats geen brandbare materialen in een technische ruimte of meterkast of bij andere warmtebronnen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bekijk tijdens een 'vluchtroutewandeling' of bewoners hinder ondervinden van obstakels in de vluchtroute, zoals onhandig geplaatst meubilair. <ul style="list-style-type: none"> - Stoten bewoners zich snel? - Struikelen ze gemakkelijk? - Hoe is dat voor blinde en slechtzienende bewoners? - Is de draaicirkel voor rollator- en rolstoelgebruikers ruim genoeg?   • Check bij een periodieke 'schouw' of ruimtes nog steeds veilig gebruikt worden.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

46. Wordt bij aanschaf en gebruik van apparatuur stilgestaan bij veiligheidsaspecten?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat apparatuur in de technische ruimte via een onderhoudscontract periodiek wordt nagekeken. • Maak gebruik van gekeurde apparatuur en onderhoud deze zoals in de handleiding wordt aangegeven. Laat elektrische apparaten bij voorkeur niet stand-by staan, zeker 's nachts. Wikkel verlengsnoerhaspels helemaal af om oververhitting van het snoer in de haspel te voorkomen. • Apparatuur die automatisch afslaat als ze een tijd niet gebruikt wordt, voorkomt gevaar op oververhitting (fornuis, strijkbout et cetera). • Laat 's nachts geen wasdroger draaien. De combinatie van warmte en stof in de filter kan brand veroorzaken. Reinig na iedere droogbeurt de filter. • Inventariseer eventuele gevaren van apparatuur bij bewoners op de kamer en instrueer, indien mogelijk, bewoners hoe zij veilig met deze apparatuur kunnen omgaan, bijvoorbeeld over de stand by-stand van de televisie en het gebruik verlengsnoeren of haspels, et cetera). • Zorg, als gedrag van bewoners gevaar kan (gaan) opleveren en zij bijvoorbeeld niet (meer) goed begrijpen hoe apparaten werken, voor beveiligingsmiddelen zoals stopcontactbeveiligers, apparatuur die automatisch afslaat en om elektriciteits snoeren weg te werken. • Gebruik batterijkaarsen in plaats van echte kaarsen als sfeerverlichting. • Informeer medewerkers tijdens een werkoverleg over nut en noodzaak van dit soort maatregelen. Weten zij hoe en handelen bij kortsluiting?
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Houd eenmaal per jaar een oefenronde veilig apparatuur gebruik, zodat alle medewerkers weer helemaal op de hoogte zijn.
Doen tijdens calamiteit
<p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld problemen met apparatuur aan de BHV-er(s) <p>BHV-ers en overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schakel bij oververhitting of kortsluiting in elektrische apparaten de elektriciteit tijdelijk af. • Wacht tot het apparaat afgekoeld is en verwijder het.
Eigen Aandachtspunten

Gebouwvoorzieningen - Blusmaterialen en evacuatiehulpmiddelen

47. Zijn alle medewerkers bekend met de aanwezige soorten blusmiddelen en het juiste gebruik ervan?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p><i>NEN 4001:2006</i> Brandbeveiligingprojectering - draagbare en verrijdbare blustoestellen vermeldt waar, hoe en hoeveel brandblusapparaten in bepaalde ruimtes/gebouwen geplaatst moeten worden.</p> <p><i>NEN-EN 671-1</i> vermeldt aan welke norm brandslanghaspels moeten voldoen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Niet alle blusmiddelen zijn voor iedere brand geschikt. Besteed in een werkoverleg aandacht aan soorten blusmiddelen en het juiste gebruik. Zorg dat dit herhaald wordt (ook bij nieuwe blusmiddelen en voor nieuwe medewerkers).
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> Oefen als BHV-er(s) met het gebruik van blusmiddelen tijdens de jaarlijkse terugkomdag van de BHV-opleider. Overleg eventueel van tevoren met de BHV-opleider met welke blusmiddelen je zou willen oefenen. Hier kan rekening mee worden gehouden op de terugkomdag. Bekijk of het haalbaar is om een oefening op locatie te houden waarbij ook niet BHV-ers betrokken worden?
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> Volg de procedure. Gebruik een blusdeken om een klein brandje snel af te dekken. <div style="text-align: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> Brandslanghaspel (water): geschikt voor beginnende brand, maar <u>niet</u> bij brand in elektrische apparatuur, een elektriciteits- of meterkast, technische ruimte of bij brandend vet (water geleidt elektriciteit). Blokkeer geen brand- of rookwerende deuren met de brandslang. Richt de blusstraal altijd op de onderkant van de vlammen. Poederblusser: geschikt voor elektriciteitsbranden. Kan zicht op brand ontnemen en poeder kruipt ook in omliggende apparatuur (geeft meer schaderisico). Bij CO2-blusser: geschikt voor brand in elektrische apparaten. (lange) bluskoker niet aanraken, niet op personen spuiten(= min 80 graden!). Sproeischuim of multiclass-blussers: geschikt voor papier- hout- en textiel- en

- vloeistof (alcohol, olie, benzine)- en elektrabranden. Kan van korte afstand spuiten.
- Let op giftige stoffen die bij een bluspoging kunnen vrijkomen. Verlaat de ruimte zo snel mogelijk.

Overige medewerkers:

- Blus alleen als gebruik en werking blusmiddel bekend is.
- Blus alleen een beginnende brand.
- Breng jezelf en anderen niet in gevaar.

Eigen Aandachtspunten

48. Zijn blusmaterialen goed bereikbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat blussers een vaste plek hebben, goed zichtbaar en toegankelijk en gebruiksklaar zijn. • Plaats brandmelders en brandblussers bij elkaar, duidelijk zichtbaar en bij voorkeur op een hoogte van 1.10 à 1.40 m boven vloerniveau. • Plaats geen spullen als kapstokken, rollators, rolstoelen, scootermobielen of etens- of schoonmaakkarren voor blusmaterialen. Hang er geen wandversiering omheen die de aandacht afleidt. Zorg dat slechtzienenden en blinden zich niet aan uitstekende blusmaterialen kunnen bezeren.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Controleer regelmatig of blusmiddelen ongehinderd bereikt kunnen worden. • Spreek 'foutparkeerders' aan op hun gedrag. Wijs ze op hun verantwoordelijkheden voor ieders veiligheid en laat het obstakel onmiddellijk verwijderen.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

49. Zijn de blusmaterialen klaar voor gebruik?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Zorg dat brandblusapparaten gebruiksklaar zijn en door iedereen te gebruiken.
• Blusmaterialen hebben een 'houdbaarheidsdatum' en moeten jaarlijks gecontroleerd worden door een erkende instantie.
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
BHV-er: <ul style="list-style-type: none">
• Volg de procedure Overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none">
• Blus alleen als gebruik en werking blusmiddel bekend is.
• Blus alleen een beginnende brand.
• Breng jezelf en anderen niet in gevaar.
Eigen Aandachtspunten

50. Weten alle BHV-ers waar de droge blusleiding (aansluitpunt brandweerslangen) zit en hoe die werkt?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Raadpleeg de plattegrond of loop dit samen met de brandweer na.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none">
• Neem dit mee in de jaarlijkse oefening.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) <ul style="list-style-type: none">
• Wijs de brandweer op hun verzoek waar de dichtstbijzijnde aansluitpunten op de droge blusleiding zitten.
Eigen Aandachtspunten

51. Zijn evacuatiehulpmiddelen goed bereikbaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Plaats evacuatiemiddelen op een logische en goed bereikbare plek (bij blusmiddelen of bij de (nood)trap. • Controleer regelmatig of de toegang tot evacuatiemiddelen niet geblokkeerd wordt. Ze moeten gemakkelijk en snel ingezet kunnen worden. • Stem, indien mogelijk, af met de bewoners hoe zij bij voorkeur bejegend, aangestuurd en behandeld willen worden, bijvoorbeeld bij gebruik van evacuatiemiddelen. Is het nodig hen aan te raken, wat is dan voor hen de prettigste manier? Door dit af te stemmen, voorkom je weerstanden tijdens een calamiteit.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Controleer regelmatig of evacuatiemiddelen ongehinderd bereikt kunnen worden. • Check tijdens een oefening of medewerkers evacuatiehulpmiddelen op de juiste wijze kunnen inzetten en bewoners daarbij op een goede manier begeleiden en bejegenen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure • Geef korte, duidelijke aanwijzingen bij gebruik van evacuatiehulpmiddelen <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de instructie van BHV-er(s) zonder commentaar op. • Voorkom opstoppingen voor of op de trap bij gebruik van evacuatiehulpmiddelen. • Hou de evacuatievolgorde volgens de procedure aan.
Eigen Aandachtspunten

52. Wordt qua ontruimingsplan, vluchtroute-informatie en alarmering rekening gehouden met verbouwingsactiviteiten?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg tijdens een verbouwing dat rookmelders en alarmering hoorbaar en brandmelders en blusmiddelen bereikbaar blijven. • Schakel bij verbouwing nooit de meldinstallatie uit. • Zorg voor onmiddellijke actualisering van het ontruimingsplan tijdens en na een verbouwing. • Zorg dat leidinggevende(n), veiligheidsfunctionaris, alle BHV-ers, hulpdiensten en alle overige betrokkenen altijd over de meest actuele informatie beschikken.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met de nieuwe situatie.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Let tijdens een verbouwing op blokkades van de 'normale' vluchtroute. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de aangepaste procedure • Volg de instructies van de BHV-er(s) op.
Eigen Aandachtspunten

2. Bewonersvoorzieningen

1. Wordt met bewoners gesproken over hun zorgen of angsten voor een calamiteit?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een moment waarop bewoners hun zorgen of angsten kenbaar kunnen maken, bijvoorbeeld tijdens een oefening. • Gebruik de ervaringen uit de oefeningen om de ontruimingsprocedure aan te scherpen/ te verbeteren.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bepaal op grond van opmerkingen of gedragingen van bewoners tijdens oefeningen welke aanvullende maatregelen nodig zijn.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op angstsignalen van bewoners; • Blijf kalm dat heeft een gunstig effect op paniek of angst van bewoners.
Eigen Aandachtspunten

2. Geldt voor bewoners een verbod op open vuur en wordt op naleving hiervan gecontroleerd?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Zorg dat medewerkers het gemakkelijk kunnen melden als zij vermoeden dat bewoners een verbod op open vuur negeren.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none">
• Kijk hoe alert medewerkers reageren op tekenen dat bewoners het verbod op open vuur negeren, door zo'n situatie te simuleren.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

3. Wordt 'alert' reageren op een alarm met bewoners geoefend?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bepaal met het BHV-team wat van bewoners verwacht wordt/kan worden als het alarm afgaat. Betrek hierbij ook het tijdstip van de dag (overdag, avond, nacht). • Bepaal wanneer bewoners op hun kamer blijven of worden verzameld, in welke volgorde en welke begeleiding daarbij minimaal nodig is? • Zorg dat nieuwe bewoners zo snel mogelijk weten/begrijpen wat er moet gebeuren als het alarm afgaat, door ze te informeren, de vluchtroutes met ze te lopen en te oefenen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefenen met bewoners zorgt dat zij begrijpen wat zij moeten doen en daarin routine krijgen, als het alarm afgaat (op wie wachten, waar naartoe gaan et cetera). • Vraag af en toe eens aan bewoners wat zij moeten doen als het alarm afgaat. Blijven zij het antwoord schuldig, dan is het tijd voor (nieuwe) maatregelen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek zodra het alarm gaat onmiddellijk wat er aan de hand is. • Volg de procedure. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg instructie BHV-er(s) zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

4. Wordt ontruiming van de locatie met bewoners geoefend?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Inventariseer welke knelpunten zich kunnen voordoen bij een ontruiming (gebouw-, bewoners- en personeel-, tijdstip- en calamiteit- gerelateerd). • Denk al van tevoren goed na over de lastigste situaties die zich kunnen voordoen en hoe in dat geval ontruimd kan/moet worden (de brandweer kan hierbij helpen). • Pas de ontruimingsprocedure /instructie hierop aan. • Gebruik ervaringen uit de oefeningen om de ontruimings- procedure aan te scherpen / te verbeteren • Zorg dat nieuwe bewoners zo snel mogelijk weten/begrijpen wat zij moeten doen tijdens een ontruiming, door ze te informeren, de vluchtroutes met ze te lopen en met ze te oefenen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met bewoners het nemen van vluchtroutes. Zo wennen zij aan de vluchtroutes naar buiten of naar een (sub)compartiment. • Inventariseer hoeveel tijd de diverse handelingen kosten. Wijk dit erg af van de geschatte tijd, bekijk dan hoe het sneller of anders kan. • Evalueer na iedere oefening welke knelpunten of problemen zich voordeden, of handelingen sneller/beter kunnen en zorg voor noodzakelijke aanpassingen (fysiek en procedureel). • Loop met nieuwe bewoners altijd zo spoedig mogelijk een 'vluchtrouderonde'. Betrek hier eventueel ook familieleden bij, zodat ook zij weten wat de procedure is, mochten zij op bezoek zijn tijdens een calamiteit.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarschuw medewerkers en bewoners dat het geen oefening is. • Volg de ontruimingsprocedure. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg instructies van de BHV-er(s) op zonder commentaar.
Eigen Aandachtspunten

5. Is in het ontruimingsplan rekening gehouden met bewoners met mobiliteitsbeperkingen (stok-, rollator-, rolstoel- scootermobielgebruikers en bedgebonden bewoners)?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen

Bewoners met mobiliteitsbeperkingen hebben meer tijd nodig om weg te komen.

- Inventariseer welke aanvullende maatregelen nodig zijn voor bewoners met mobiliteitsbeperkingen. Praat met hen, maak twijfels en angsten bespreekbaar en kijk naar knelpunten uit oefeningen met deze bewoners.
- Zorg dat hun vluchtroute naar een nooduitgang of brandcompartiment zo kort mogelijk is.
- Hou hiermee, indien mogelijk, rekening in de toedeling van kamers.
- Ga na of vloerbedekking naar de nooduitgang of brandcompartiment geschikt is om daarover snel en eenvoudig weg te komen met een stok, rollator of rolstoel.
- Bedenk wat er moet gebeuren met rollators en rolstoelen bij een trap in de vluchtroute. Voorkom opstoppingen bij de trap! Is er een brandcompartiment waar zij naartoe kunnen (is horizontale ontruiming mogelijk?).
- Passen bedden van bedgebonden patiënten door de deuren en is bij trappen alternatief vervoer voor handen?
- Bedenk hoe rollator- en rolstoelgebruikers en bedgebonden patiënten hun vluchtroute kunnen vervolgen na een trap, als rollator, rolstoel of bed niet konden meekomen. Zet daar, indien mogelijk, vervangende transportmiddelen klaar.
- Het gebruik van een scootermobiel kan tijdens een ontruiming gevaar opleveren voor andere bewoners. Is voor de scootermobielgebruiker een alternatief voor handen?
- Stem, indien mogelijk, af met de bewoners hoe zij bij voorkeur bejegend, aangestuurd en behandeld willen worden, bijvoorbeeld bij gebruik van evacuatiemiddelen. Is het nodig hen aan te raken, wat is dan voor hen de prettigste manier? Door dit af te stemmen, voorkom je weerstanden tijdens een calamiteit.
- Stem daarna met overige medewerkers af hoe bewoners tijdens een calamiteit bejegend, aangestuurd en behandeld moeten worden.
- Neem in de ontruimingsprocedure op welke speciale vluchtbegeleiding nodig is, ook n.a.v. de bevindingen tijdens oefeningen met deze bewoners.
- Zie ook 'gebouwgerelateerde voorzieningen'

Oefeningen

- Ervaar knelpunten door de vluchtroute zelf te lopen of te rijden, met een stok, een rollator en een rolstoel.
- Oefen de verschillende vluchtroutes door een 'vluchtroutewandeling' te organiseren met bewoners. Zo wennen zij al aan de vluchtroutes zonder de stress van een calamiteit. Loop deze routes geregeld met bewoners, zodat een zekere routine ontstaat.
- Check tijdens een oefening of brandmelders voor alle bewoners bereikbaar zijn, bijvoorbeeld voor rolstoelgebruikers qua hoogte.
- Check tijdens een oefening of vluchtroute-informatie op de juiste hoogte hangt en zichtbaar is.
- Check tijdens een oefening of de vluchtroute (ook buiten) vrij is van obstakels, of draaicirkels groot genoeg is voor rollators en rolstoelen en wandelstokken niet in

vloerroosters kunnen blijven steken.

- Oefen bij het bewandelen van de vluchtroutes naar het dichtstbijzijnde brandcompartiment ook het openen van deuren, de trap nemen zonder of met evacuatiemiddelen, het lopen van balkons en buitengalerijen en het nemen van op- en afstappen.
- Bewoners kunnen in noodsituaties ander gedrag vertonen dan normaal: in paniek raken, verstijven, tegenwerken, wegkruipen of zich verstoppen. Door te oefenen wennen bewoners aan aanwijzingen, opdrachten of noodzakelijke handelingen van BHV-ers.

Doen tijdens calamiteit

BHV-er(s):

- **Wees alert op mensen met mobiliteitsbeperkingen** die geen grote afstanden kunnen lopen en geen trap kunnen nemen.
- Volg de ontruimingsprocedure.
- Bepaal wie wel en niet de (nood)trap gaan gebruiken of horizontaal geëvacueerd worden naar een brandcompartiment.
- **Voorkom opstoppingen** voor of op de trap door minder mobiele bewoners.
- Hou de evacuatievolgorde volgens de procedure aan.
- Bepaal (volgens de procedure) welke bewoners met mobiliteitsbeperkingen op een andere manier geëvacueerd worden en hoe (naar brandcompartiment?).
- **Gebruik evacuatiemiddelen** om snel te evacueren (wees alert op angst bij bewoners).
- **Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners.**

Overige medewerkers:

- **Volg de instructie van BHV-er(s) zonder commentaar op.**
- **Voorkom opstoppingen** voor of op de trap door minder mobiele bewoners.
- Hou de evacuatievolgorde volgens de procedure aan.
- **Breng bewoners die niet zelfstandig een trap afkunnen**, volgens instructie van de BHV-er(s), naar een brandcompartiment en wacht daar op hulp bij verdere evacuatie.

Eigen Aandachtspunten

6. Is in het ontruimingsplan rekening gehouden met bewoners met visuele beperkingen?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>Slechtzienden en blinden ondervinden sneller oriëntatieproblemen als zij bij een calamiteit moeten vluchten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseer welke aanvullende maatregelen nodig zijn voor slechtziende en blinde bewoners. Praat met hen, maak twijfels en angsten bespreekbaar en kijk naar de knelpunten uit oefeningen met deze bewoners. • Zorg dat hun vluchtroute naar een nooduitgang of (sub)brandcompartiment zo kort mogelijk is. • Hou hiermee, indien mogelijk, rekening in de toedeling van kamers. • Ga na welke voorzieningen voor slechtziende of blinde bewoners het vluchten vergemakkelijken, zoals doorlopende vloermarkeringen/reliëfpaden, doorlopende handrelingen naar de nooduitgang, voelbare en contrastrijke markeringen op de trap, braillestickers om etage aan te geven, contrastrijke overgangen van deur naar vloer, kleurcontrast tussen deur en deurkruk en het vermijden van grote overgangen in licht en donker op de vluchtroute. • Stem, indien mogelijk, af met de bewoners hoe zij bij voorkeur bejegend, aangestuurd en behandeld willen worden. Is het nodig hen aan te raken, om hen op de vluchtroute te sturen, of bij gebruik van evacuatiehulpmiddelen en wat is dan voor hen de prettigste manier? Zo ondervind je minder weerstanden tijdens een calamiteit. • Stem daarna met overige medewerkers af hoe bewoners tijdens een calamiteit bejegend, aangestuurd en behandeld moeten worden. • Neem in de ontruimingsprocedure op welke speciale vluchtbegeleiding nodig is, ook n.a.v. de bevindingen tijdens oefeningen met deze bewoners. • Zie ook 'gebouwwerelateerde voorzieningen'.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Ervaar knelpunten zelf door de vluchtroute te lopen met een simulatiebril die slechtziendheid simuleert en/of met een blinddoek. • Oefen de verschillende vluchtroutes door een 'vluchtroutewandeling' met bewoners te organiseren. Zo wennen zij al aan de vluchtroute zonder de stress van een calamiteit. Loop deze routes geregeld met bewoners, zodat een zekere routine ontstaat. Zo wennen bewoners aan de route, zonder de stress van een calamiteit. • Check tijdens een oefening of brandmelders vindbaar en bereikbaar zijn, de vluchtroute (ook buiten) vrij is van obstakels waaraan vluchtenden zich kunnen bezeren, taststokken niet in vloerroosters kunnen blijven steken. • Oefen bij het wandelen van de vluchtroute naar het dichtstbijzijnde brandcompartiment of naar de verzamelplek, ook het openen van deuren, het lopen op balkons en buitengalerijen en het nemen van op- en afstappen. • Oefen de trap nemen, zodat bewoners diepte en breedte van de traptreden en het aantal treden kennen.

Doen tijdens calamiteit

BHV-er(s)+overige medewerkers:

- **Wees alert op desoriëntatie van slechtziende bewoners** door rook en noodverlichting.
- **Wees alert op desoriëntatie van blinde bewoners** door andere geluiden en stress, waardoor zij zich slechter kunnen focussen op hun vaste herkenningspunten.
- **Assisteer blinden en slechtzienden naar buiten** en waarschuw **hen duidelijk hoorbaar** voor obstakels in de vluchtroute.

Eigen Aandachtspunten

7. Is in het ontruimingsplan rekening gehouden met bewoners met hoorbeperkingen?

- Ja
 Nee

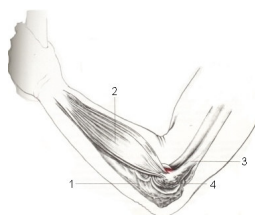

Preventieve maatregelen
<p>Doven en slechthorenden horen een alarm niet of minder goed en ondervinden sneller communicatieproblemen. Zij ontvangen (horen) aanwijzingen, opdrachten of waarschuwingen bijvoorbeeld minder goed of niet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseer welke aanvullende maatregelen nodig zijn voor dove en slechthorende bewoners. Communiceer op een andere wijze met hen over hun twijfels en angsten en kijk naar de knelpunten uit oefeningen met deze bewoners. • Ga na welke voorzieningen voor dove of slechthorende bewoners het vluchten kunnen vergemakkelijken, zoals visuele instructies, rookmelders met flitslicht of een trilalarm onder het hoofdkussen 's nachts. • Stem, indien mogelijk, af met de bewoners hoe zij bij voorkeur bejegend, aangestuurd en behandeld willen worden, bijvoorbeeld bij gebruik van evacuatiemiddelen. Is het nodig hen aan te raken, bijvoorbeeld bij gebruik van evacuatiehulpmiddelen, wat is dan voor hen de prettigste manier? Door dit af te stemmen, voorkom je weerstanden tijdens een calamiteit. • Stem, indien mogelijk, met dove en slechthorende bewoners af welke instructies of gebaren zij nodig hebben om aanwijzingen snel en gemakkelijk te begrijpen en op te volgens. Kan een (zelfgemaakte) set afbeeldingen/pictogrammen hierbij helpen? • Stem daarna met overige medewerkers af hoe bewoners tijdens een calamiteit bejegend, aangestuurd en behandeld moeten worden. • Neem in de ontruimingsprocedure op welke speciale vluchtbegeleiding nodig is, ook n.a.v. de bevindingen tijdens de oefeningen met bewoners. • Zie ook '<i>gebouwgerelateerde voorzieningen</i>'.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Ervaar knelpunten tijdens een oefening zelf door het gebruik van oordoppen. • Oefen de verschillende vluchtroutes met een 'vluchtroutewandeling'. Zo wennen bewoners aan de route, zonder de stress van een calamiteit. • Check of dove en slechthorende bewoners alarmeringsflitsen wel waarnemen. • Oefen snel waarschuwen en begeleiden van doven en slechthorenden door medewerkers. • Evalueer na de oefening wat beter/anders kan en pas de ontruimingsprocedure hierop aan.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor begrijpelijke aanwijzingen voor dove en slechthorende bewoners. • Wees alert op desoriëntatie door vervorming van geluiden voor dove en slechthorende bewoners.
Eigen Aandachtspunten

8. Is in het ontruimingsplan rekening gehouden met bewoners met verminderde kracht in handen of armen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Bewoners met verminderde hand- en armkracht kunnen moeite hebben met het openen van (nood)deuren in de vluchtroute.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseer welke aanvullende maatregelen zijn voor bewoners met verminderde hand- en armkracht. Praat met hen, maak twijfels en angsten bespreekbaar en kijk naar de knelpunten uit oefeningen met deze bewoners. • Zorg dat deuren met weinig krachtsinspanning te openen zijn (het handboek van Toegankelijkheid adviseert maximale krachtsinspanning van 15 Newton). • Zorg dat deurdrangers correct (niet te strak en niet te los) staan afgesteld. • Neem in de ontruimingsprocedure op welke speciale vluchtbegeleiding nodig is, ook n.a.v. de bevindingen tijdens de oefeningen met deze bewoners. • Zie ook 'gebouwgerelateerde voorzieningen'.
Oefeningen
<p>Bewoners met verminderde hand- en armkracht kunnen bang zijn dat zij deuren met deurdrangers of automatisch sluitende deuren niet kunnen passeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laat ze het eens proberen en bekijk of het echt een probleem is. • Bedenk oplossingen voor eventuele knelpunten.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assisteer bewoners die door beperkte hand- of armkracht (nood)deuren niet kunnen openen.
Eigen Aandachtspunten

9. Is in het ontruimingsplan rekening gehouden met bewoners ademhalingsbeperkingen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Bewoners met ademhalingsklachten kunnen door rook en stress benauwd worden, wat vluchten bemoeilijkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseer welke aanvullende maatregelen nodig zijn voor bewoners met ademhalingsbeperkingen. Praat met hen, maak twijfels en angsten bespreekbaar en kijk naar de knelpunten uit de oefeningen met deze bewoners. • Zorg dat hun vluchtroute naar een nooduitgang of brandcompartiment zo kort mogelijk is i.v.m. een beperkt uithoudingsvermogen. • Hou hiermee, indien mogelijk, rekening in de toedeling van kamers. • Gebruiken bewoners zuurstofflessen, zorg dan voor een snel gemakkelijk transporteerbaar alternatief voor een grote zuurstoffles. Dit verkleint ook het ontploffingsgevaar van een zuurstoffles. • Neem in de ontruimingsprocedure op welke speciale vluchtbegeleiding nodig is, ook na.v. de bevindingen tijdens de oefeningen met bewoners. • Zorg dat op de verzamelplek zo snel mogelijk zuurstof beschikbaar is. • Zie ook '<i>gebouwgerelateerde voorzieningen</i>'.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen de verschillende vluchtroutes met een 'vluchtroutewandeling'. Zo wennen zij al aan de vluchtroutes zonder de stress van een calamiteit. Loop deze routes geregeld met de bewoners, zodat een zekere routine ontstaat. • Een al 'bekende route' beperkt stress en daarmee mogelijk benauwdheid tijdens een calamiteit.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op benauwdheidsklachten door rook en stress van bewoners met ademhalingsbeperkingen. • Let op transporteerbaarheid + veiligheid zuurstofflessen (ontploffingsgevaar).
Eigen Aandachtspunten

10. Is in het ontruimingsplan rekening gehouden met bewoners met verstandelijke beperkingen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Inventariseer wat bewoners met verstandelijke beperkingen aan aanvullende maatregelen nodig hebben. Praat met hen, maak twijfels en angsten bespreekbaar en inventariseer de knelpunten uit oefeningen met deze bewoners. • Zorg dat ontruimingsopdrachten aansluiten bij de manier waarop dagelijks vragen gesteld of opdrachten gegeven worden. • Geef in het ontruimingsplan aan of en welke begeleiding zij nodig hebben bij het vluchten. Denk na over de manier waarop je deze bewoners aanspreekt tijdens een ontruiming.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen, oefen, oefen! Zorg dat door een regelmatige ‘vluchtroutewandeling’ een ontruiming niets nieuws is, maar een vaste routine wordt. Zo wennen bewoners al aan de vluchtroutes zonder de stress van een calamiteit. Loop deze routes geregeld met de bewoners. • Oefenen brengt angsten en/of weerstanden aan het licht en voorkomt dat mensen op cruciale moment niet meewerken en zichzelf en anderen in gevaar brengen. • Bedenk als zich dit tijdens een oefening voordoet hoe dit anders / beter kan.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assisteer bewoners met verstandelijke beperkingen naar de (nood)uitgang. • Zorg voor duidelijke en begrijpelijke opdrachten • Wees alert op bewoners die zich uit angst verstoppen of opsluiten. • Geluiden, haast en stress kunnen verwarring, angst of desoriëntatie veroorzaken. • Blijf kalm en zorg dat bewoners jouw stress niet oppikken.
Eigen Aandachtspunten

11. Is een back up met de meest actuele bewonersgegevens (aandoening, behandeling, medicijngebruik) beschikbaar mocht zich een ontruiming voordoen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een back up met actuele zorgdossier-/bewonersgegevens, die bij ontruiming snel beschikbaar moeten zijn op de verzamelplek. Denk aan een laptop of print die tijdens evacuatie meegenomen wordt of aan een bestand dat op de hoofdlocatie of verzamelplek wordt bewaard. Het gaat om gegevens als aandoening, benodigde medicatie, allergieën, dieeteisen, et cetera.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check of medewerkers tijdens oefeningen denken aan het meenemen van zorgdossier/bewoner gegevens die van belang zijn voor verdere verzorging op de verzamelplek of op een tijdelijke opvanglocatie.
Doen tijdens calamiteit
<p>Leidinggevende, veiligheidsfunctionaris, hoofd BHV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een back up met actuele zorgdossier-/bewonersgegevens op de verzamelplek (laptop of print).
Eigen Aandachtspunten

12. Zijn familieleden of andere frequente bezoekers van bewoners op de hoogte van de veiligheidsmaatregelen en ontruimingsprocedure / instructie op de locatie?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat ook naaste familieleden of andere frequente bezoekers kennis kunnen nemen van de procedure bij een calamiteit. Zij kunnen op bezoek zijn als zich een calamiteit voordoet. Door ook hen te informeren, is sneller duidelijk wat zij moeten/kunnen doen tijdens een noodsituatie. Mogelijk kunnen zij helpen bij de evacuatie van de bewoner die zij bezoeken, maar dat is afhankelijk van hun eigen fysieke gesteldheid en reactie op een calamiteit. • Zorg voor een registratiesysteem voor bezoekers, zodat altijd duidelijk is wie zich waar in het gebouw bevind.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Verzorg een rondleiding voor familie langs vluchtroutes, brandcompartimenten, nooduitgangen, verzamelplek en andere belangrijke plekken qua veiligheid op de locatie. Doe dit standaard voor familie van nieuwe bewoners. • Laat familieleden van bewoners, als dat gewenst is, een evacuatieoefening bijwonen, zodat zij weten hoe dat in zijn werk gaat en weten hoe te handelen als zich tijdens hun bezoek iets voordoet.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees ook alert op eventuele bezoekers van bewoners. Mogelijk hebben ook zij extra hulp nodig bij een ontruiming. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers, bewoners en bezoekers. • Beoordeel of de bezoeker kan helpen bij de evacuatie van degene die hij bezoekt. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees ook alert op eventuele bezoekers van bewoners. Mogelijk hebben ook zij extra hulp nodig bij een ontruiming. Meld hun aanwezigheid aan de BHV-er(s). • Volg instructies van de BHV-er(s) op zonder commentaar.
Eigen Aandachtspunten

13. Is er een cliëntenraad die zich ook bezighoudt met de veiligheid van de locatie en zijn bewoners?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Het is de taak van bestuur of directie om bewoners te informeren over de veiligheid van de locatie (vluchtroutes, nooduitgangen, verzamelplek, wat te doen bij een alarm of ontruiming, huisregels t.a.v. veiligheid, et cetera). Een cliëntenraad kan aanvullende veiligheidsadviezen geven aan bewoners, maar ook aan het bestuur of de directie. • Bespreek kort nut en noodzaak van de procedures, bepaalde instructies of veiligheidsvoorzieningen en attendeer de cliëntenraad op de rol en eventuele verantwoordelijkheden die bewoners zelf kunnen hebben in de veiligheid van de locatie (bijvoorbeeld rollators, rolstoelen en scootermobielen niet in vluchtroutes en voor nooduitgangen parkeren, geen blokjes onder deuren steken om ze open te houden, het belang om zonder commentaar aanwijzingen uit te voeren tijdens een calamiteit en om deuren te sluiten ter voorkoming van brand- en rookverspreiding). Als cliëntenraadleden het waarom van handelingen en aanwijzingen snappen, kunnen zij dit ook beter uitleggen aan de bewoners. • Vraag ze onregelmatigheden die de veiligheid in gevaar brengen altijd te melden en maak dat melden gemakkelijk. Laat weten wat er met hun melding gedaan is of wordt. Bevorder dat zij meedenken, meedoen, alert zijn en zich betrokken en voelen bij de veiligheid op de locatie. • Communiceer wijzigingen in de ontruimingsprocedure zo snel mogelijk met de cliëntenraad, zodat zij altijd over de meeste actuele versie beschikken. • Om een cliëntenraad te stimuleren gestructureerd te werk te gaan v.w.b. de veiligheid kan gewezen worden op het 'Handboek brandveiligheid, in de zorg en opvang' ontstaan vanuit een samenwerking tussen Anbo, CG-raad, CSO, KansPlus/Vraaggraak, Landelijk Cliëntenforum Jeugd, Landelijke Vereniging dak- en thuislozen, LOC en LSR.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Verzorg een rondleiding voor de cliëntenraad langs vluchtroutes, brandcompartimenten, nooduitgangen, verzamelplek en andere belangrijke plekken qua veiligheid op de locatie. Herhaal dit als er nieuwe leden toetreden tot de cliëntenraad. • Laat leden van de cliëntenraad eens een evacuatieoefening bijwonen, zodat zij weten hoe dat in zijn werk gaat. • Geef ze de gelegenheid vragen te stellen en suggesties te doen. Soms geeft dat een 'frisse kijk' op zaken.
Doen tijdens een calamiteit
Eigen Aandachtspunten

3. Personeelsvoorzieningen

1. Zijn voldoende uren beschikbaar voor veiligheidstaken binnen de locatie?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>De Arbowet 2007 legt de verantwoordelijkheid voor bedrijfshulpverlening (BHV) bij de werkgever (bestuurder). BHV moet afgestemd zijn op aard, grootte en specifieke risico's van de organisatie. Via een Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) kan bepaald worden wat nodig is. Via een plan van aanpak worden daarna noodzakelijke maatregelen gerealiseerd, waarbij u als bestuurder of directeur de prioriteit bepaalt.</p> <p>NEN 4000 - bedrijfshulpverlening beschrijft hoe de RI&E vertaald kan worden naar BHV en hoeveel BHV-ers een organisatie moet hebben.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zie er als werkgever (bestuur/directie) op toe dat voldoende tijd beschikbaar is om de veiligheid van een locatie te waarborgen.
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

2. Zijn bestuur/directie en leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris op de hoogte van de ontruimingsprocedure / instructie voor de locatie?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat bestuur/directie en leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris de ontruimingsprocedure/instructie kennen, zodat zij hun verantwoordelijkheid voor de veiligheid van werknemers en bewoners kunnen nemen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen als BHV-groep alleen onder supervisie van de leidinggevende/ploegleider/1^e verantwoordelijke en in samenwerking met de veiligheidsfunctionaris (indien aanwezig). Zp ervaren zij eventuele knelpunten zelf en kunnen vanuit hun verantwoordelijkheid passende actie ondernemen.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s): <ul style="list-style-type: none"> • Informeer de leidinggevende/ploegleider/1^e verantwoordelijke zo snel mogelijk over een calamiteit.
Eigen Aandachtspunten

3. Zijn bestuur/directie, leidinggevende(n) en ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris op de hoogte van (eventuele) knelpunten in de ontruimingsprocedure?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris de veiligheidsrisico's en knelpunten van een locatie kennen, zodat zij hun verantwoordelijkheid voor de veiligheid van werknemers en bewoners kunnen nemen. • Voorkom dat je als BHV-er tijdens een calamiteit voor onverantwoorde beslissingen wordt gesteld door knelpunten en/of risico's tijdig te melden aan de leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris. • Zorg als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV dat veiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid is (dus ook met bestuur/directie). • Zorg dat melding maken van knelpunten, problemen of fouten gemakkelijk en zonder repercussies kan. • Maak veiligheid van de locatie, medewerkers en bewoners tot vast agendapunt op ieder werkoverleg.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Vraag als leidinggevende(n) of ploegleider of 1e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV op willekeurige momenten tijdens het werk én tijdens het werkoverleg medewerkers naar hun bevindingen rond veiligheid; hebben zij iets gezien dat verbeterd kan worden? Stimuleer meedenken en bevorder ieders waakzaamheid.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

4. Is duidelijk wie beslist om tot ontruiming over te gaan?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bij (kans op) gevaar beslist formeel de leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke tot ontruiming. • Wijs een vervanger aan als de leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke niet altijd op de locatie aanwezig is. Dit moet iemand zijn die zo'n beslissing snel en weloverwogen kan en durft te nemen (bijvoorbeeld een BHV-er). • Zorg dat iedereen weet wie beslist over een ontruiming zodat daarover tijdens een calamiteit geen discussie ontstaat en daaraan geen waardevolle tijd verloren gaat.
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
Leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of aangewezen vervanger(s): <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal of ontruimd moet worden.
Eigen Aandachtspunten

5. Hebben **BHV-ers** voldoende tijd om de ontruimingsprocedure/instructie en bijbehorende BHV-taken voor de locatie bij te houden?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>De ontruimingsprocedure/instructie en BHV-taken kunnen wegzakken in de waan van de dag.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg bij de planning van werkzaamheden dat voldoende tijd voor (het bijhouden van) BHV-taken en het actueel houden van de ontruimingsprocedure/instructie overblijft. • Sneeuwt het BHV-werk stevast onder en kunnen BHV-taken niet meer naar behoren uitgevoerd worden, meld dit dan als knelpunt bij de leidinggevende of veiligheidsfunctionaris.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefenen zorgt dat de ontruimingsprocedure/instructie bekend en paraat blijft en dat geconstateerde knelpunten opgelost worden.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de ontruimingsprocedure / instructie.
Eigen Aandachtspunten

6. Worden alle medewerkers actief betrokken bij de veiligheid van de locatie?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV voor bewustwording en maak veiligheid tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid: • Zet 'veiligheid op de locatie' als vast onderdeel op de werkoverlegagenda. Zo zakt de aandacht voor veiligheid niet weg en hou je medewerkers alert op veiligheidsrisico's en procedures op de locatie. • Maak eens foto's van 'foutjes' op de werkvloer en bespreek deze op het werkoverleg (positief stimulerend, gaat om het leereffect) • Zorg dat melding van knelpunten, problemen of fouten gemakkelijk en zonder repercussies kan plaatsvinden. • Zorg dat het voor medewerkers leuk is om mee te denken, mee te doen, alert te zijn en zich betrokken en medeverantwoordelijk te voelen voor de veiligheid van de locatie. • Maak meedenken tot een gezamenlijke inspanning, waarbij medewerkers zich gewaardeerd voelen. • Attendeer medewerkers op een positief sturende manier op hun eigen verantwoordelijkheden als zij de veiligheid door hun handelen in gevaar brengen (opslag van spullen in de vluchtroute, fiets of scooter voor een nooduitgang stallen et cetera).
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Toets of medewerkers zich bij dagelijkse handelingen bewust zijn van eventuele veiligheidsrisico's. • Vertoon eens een film over een calamiteit als brand (<i>informeer naar de mogelijkheden bij de afdeling preventie van de brandweer</i>) • Organiseer een gezamenlijke 'schouw' op de locatie om alle medewerkers bewust te maken van de gevaren en van hun rol en verantwoordelijkheden voor de algemene veiligheid.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

7. Zijn alle medewerkers bekend met de procedure/instructie voor calamiteiten (ontruimingsplan of beknopte takenset)?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV dat alle medewerkers steeds goed geïnformeerd worden en altijd snel en gemakkelijk toegang kunnen hebben tot de meest actuele ontruimingsprocedure/instructie (digitaal en als print beschikbaar). • Loop ieder werkoverleg een onderdeel van de procedure langs en blijf dit herhalen. • Check of medewerkers de informatie daadwerkelijk hebben doorgenomen en of ze de informatie begrijpen, door het stellen van vragen. • Bespreek kort nut en noodzaak van de procedure, bepaalde instructies of veiligheidsvoorzieningen (bijvoorbeeld het belang van ‘zonder commentaar’ uitvoeren van de BHV-opdrachten of het nut van deurdrangers en het sluiten van deuren om verspreiding van brand en rook te voorkomen). Als medewerkers het waarom van handelingen snappen, beklijft dit beter. • Communiceer wijzigingen in de ontruimingsprocedure/instructie/taken zo snel mogelijk met de medewerkers, zodat geen misverstanden ontstaan tijdens een calamiteit.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen verschillende noodsituaties met de medewerkers en test of medewerkers de ontruimingsprocedure/instructie begrijpen. • Zorg dat niemand zich aan de oefening kan onttrekken (oefen desnoods in verschillende ploegen) • Laat medewerkers ook eens de rol van bewoner oefenen en zet ze in een rolstoel, achter de rollator of in een evacuatiemiddel. Dat voelt heel anders! <i>(Vilans organiseert ervarings- parcours en leent tegen vergoeding materialen uit, meer informatie via 030-7892425)</i>
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de ontruimingsprocedure. • Volg de instructies van de BHV-er(s) zonder commentaar op.
Eigen Aandachtspunten

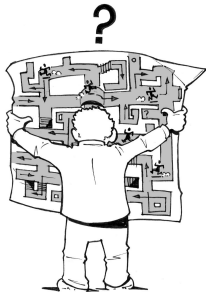
8. Kennen alle medewerkers hun eigen rol/taak tijdens een calamiteit?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Stel als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV tijdens het werkoverleg af en toe vragen aan de medewerkers om te toetsen of zij hun taken en verantwoordelijkheden (nog) kennen. • Maak eventueel een vereenvoudigd systeem met taakkaarten in enveloppen op een prikbord, waardoor iedere medewerker met één greep over een kaart met haar/zijn taken beschikt tijdens een calamiteit. Dit is zeker een geschikt hulpmiddel bij veel personeelwisselingen of bij inzet van personeel op verschillende locaties. • Locatiefoto's van belangrijke plekken in de vluchtroute vergroten de herkenbaarheid.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefenen maakt duidelijk of medewerkers hun taken en verantwoordelijkheden kennen. • Oefenen is zeker belangrijk als medewerkers afhankelijk van tijdstip en werkplek wisselende taken kunnen hebben.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voer de opdrachten van de BHV-er zonder commentaar uit of • Pak jouw taakkaart uit de envelop op het prikbord en volg de instructie, tenzij de BHV-er je een andere opdracht geeft.
Eigen Aandachtspunten

9. Maakt informatieverstrekking over veiligheid, ontruimingsprocedure/instructie en taken standaard deel uit van de inwerkingsinstructie van nieuwe medewerkers?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV dat nieuwe medewerkers zo snel mogelijk geïnformeerd worden over veiligheid, ontruimingsprocedure/instructie en hun eigen taken en verantwoordelijkheden daarin. • Zorg dat ook zij veiligheid zien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. • Bevorder dat zij gaan meedenken, meedoen, alert zijn en zich betrokken en medeverantwoordelijk voelen voor de veiligheid op de locatie. • Vraag ze onregelmatigheden die de veiligheid in gevaar brengen altijd te melden.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Laat een BHV-er met nieuwe medewerkers het gebouw doorlopen op vluchtroutes, brandcompartimenten, nooduitgangen, verzamelplek en andere belangrijke plekken qua veiligheid. • Wijs ze op mogelijke knelpunten en hoe die opgelost kunnen worden. • Geef ze de gelegenheid vragen te stellen en suggesties te doen. Soms geeft dat een 'frisse' kijk op zaken.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees er alert op dat bij nieuwe medewerkers de ontruimingsprocedure nog niet 'tussen de oren' zit. • Geef korte, duidelijke opdrachten. <div style="text-align: center;"> </div>
Eigen Aandachtspunten

10. Beschikken voldoende medewerkers over een BHV-certificaat om verantwoord te kunnen handelen tijdens een calamiteit?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>Vaak zijn vooral 's avonds en 's nachts niet voldoende BHV-ers beschikbaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bespreek met de brandweer hoe dit probleem ondervangen kan worden en leg eventuele afspraken met de brandweer schriftelijk vast. • Denk ook aan inzet van / ondersteuning door andere, niet BHV-medewerkers (vrijwilligers, stagiaires), binnen het pand of aan inzet van (getrainde) omwonenden voor opvang en begeleiding van evacués vanaf de uitgang naar de verzamelplek, zolang nog geen hulpdiensten zijn gearriveerd. De acties in de eerste minuten tellen!
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat medewerkers, stagiaires en, indien van toepassing, omwonenden een instructie of training krijgen en mee kunnen oefenen.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

11. Gaan gecertificeerde BHV-ers ieder jaar naar de herhalingscursus?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bewaak als BHV-er dat je steeds in staat bent je verantwoordelijkheden na te komen en je taken veilig en volgens de meest recente inzichten uit te voeren. • Meld het aan de leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijk of veiligheidsfunctionaris als er door werkdruk of om financiële redenen geen gelegenheid is om een herhalingscursus BHV te volgen.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek met de BHV-opleider van tevoren welke situatie je zou willen oefenen. Hij kan hier mogelijk rekening mee houden bij de herhalingsoefening. • Lastige locatievraagstukken kun je als 'case' opvoeren tijdens een herhalingsdag om te bekijken of er misschien nog andere oplossingen worden aangedragen.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

12. Wordt een BHV-er bij ziekte of vakantie direct vervangen door een andere BHV-er?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none">
• Meld het als BHV-er of medewerker altijd aan de leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijk of veiligheidsfunctionaris als je voorziet dat op de locatie geen BHV-er aanwezig is. Er moet dan vervanging geregeld worden.
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
Leidinggevende: <ul style="list-style-type: none">
• BHV-ers zijn getraind om te kunnen handelen in noodsituaties. Zorg dat altijd voldoende BHV-ers op de locatie aanwezig zijn
Eigen Aandachtspunten

13. Zijn stagiaires op de hoogte van veiligheidsmaatregelen en ontruimingsprocedure/instructie op de locatie en is duidelijk welke taken zij zelf hebben tijdens een calamiteit?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevende of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV dat stagiaires direct bij hun introductie geïnformeerd worden over hun taken tijdens een calamiteit. Benut deze extra handen, maar zorg wel dat de taken passen bij het opleidingsniveau van de stagiaires. • Zorg voor een beknopte, begrijpelijke instructie en check of ze die ook echt doorgenomen hebben en begrijpen. • Zorg dat ook zij zich meteen medeverantwoordelijk voelen voor de veiligheid op de locatie. • Vraag ze onregelmatigheden die de veiligheid in gevaar brengen altijd te melden. • Wijs ze op het belang om aanwijzingen van BHV-ers zonder commentaar uit te voeren. • Mogelijke taken: bij bewoners blijven en op nadere instructies van de BHV-er wachten, bewoners assisteren op de vluchtroute naar buiten of helpen bij het overbrengen van bewoners naar de verzamelplek.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Laat een BHV-er altijd met stagiaires het gebouw doorlopen op vluchtroutes, brandcompartimenten, nooduitgangen, verzamelplek en andere belangrijke plekken qua veiligheid op de locatie. • Wijs ze op mogelijke knelpunten en hoe die opgelost kunnen worden. • Geef ze voldoende gelegenheid om vragen te stellen.
Doen tijdens calamiteit
BHV-er(s) en overige medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> • Geef stagiaires korte, begrijpelijke opdrachten
Eigen Aandachtspunten

14. Zijn vrijwilligers op de hoogte van de veiligheidsmaatregelen en ontruimingsprocedure/instructie op de locatie?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevend of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV dat vrijwilligers direct bij hun introductie geïnformeerd worden over veiligheidsmaatregelen en ontruimingsprocedure/instructie op de locatie. • Overleg met hen welke taken zij zouden kunnen doen tijdens een calamiteit. Benut deze extra handen! • Zorg voor een beknopte, begrijpelijke instructie en check of deze doorgenomen en begrepen is. • Vraag ze onregelmatigheden die de veiligheid in gevaar brengen altijd te melden. • Wijs ze op het belang om aanwijzingen van BHV-ers zonder commentaar uit te voeren. • Mogelijke taken: bij bewoners blijven en op nadere instructies van de BHV-er wachten, bewoners assisteren op de vluchtroute naar buiten of helpen bij het overbrengen van bewoners naar de verzamelplek
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Laat een BHV-er periodiek met vrijwilligers het gebouw doorlopen op vluchtroutes, brandcompartimenten, nooduitgangen, verzamelplek en andere belangrijke plekken qua veiligheid op de locatie. • Wijs vrijwilligers op mogelijke knelpunten en hoe die opgelost kunnen worden. • Geef ze voldoende gelegenheid om vragen te stellen.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

15. Zijn tijdens speciale activiteiten voldoende BHV-ers in huis?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat bij speciale activiteiten (open dagen. Festiviteiten) op de locatie, die ook worden bezocht door familieleden of andere bezoekers, voldoende BHV-ers en medewerkers in huis zijn om bij een calamiteit iedereen in veiligheid te kunnen brengen. • Schakel bij festiviteiten nooit de meldinstallatie uit om vals alarm te voorkomen. • Zorg eventueel dat ook naaste familieleden kennis kunnen nemen van de procedure bij een calamiteit.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat familieleden of andere frequente bezoekers kennis kunnen nemen van de ontruimingsprocedure/instructie of een vereenvoudigde versie daarvan. • Laat familieleden eventueel eens een evacuatieoefening bijwonen, zodat zij weten hoe dat in zijn werk gaat.
Doen tijdens calamiteit
Eigen Aandachtspunten

4. Tijdstipgebonden voorzieningen

4. Is op ieder moment van de dag/nacht een **BHV-er** op de locatie aanwezig?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>Snelle evacuatie van bewoners kan ernstig bemoeilijkt worden bij een minimale personeelsbezetting of camerabewaking 's nachts. Het idee is vaak dat op de brandweer gewacht kan worden, maar de gemiddelde aanrijtijd van de brandweer is 8 minuten na melding (dit lukt in 47% van de gevallen). Bij een calamiteit tellen juist de eerste seconden/minuten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris dat slaapwachters in ieder geval BHV-opgeleid zijn (maar dan nog kunnen zij het niet alleen!) • Overleg met de brandweer hoe bewoners tijdig, snel en veilig geëvacueerd kunnen worden bij een minimale bezetting. Waar moet men in de eerste minuten beslist op letten, voordat de brandweer er is en welke rol neemt de brandweer daarna op zich? Leg eventuele afspraken schriftelijk vast. • Denk ook aan eventuele inzet van (getrainde) omwonenden (via alarmdoorschakeling). Zij zouden (na een training) kunnen helpen bij evacuatie, opvang en begeleiding van evacués naar de verzamelplek zolang nog geen hulpdiensten zijn gearriveerd
Oefeningen
<p>Zorg dat vrijwilligers, die bij een calamiteit ingezet kunnen worden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunnen (mee)oefenen. • Bekend zijn met de bewoners en ook voor de bewoners bekend zijn. • Weten hoe zij bewoners moeten bejegenen. • Weten waarom zij aanwijzingen van BHV-ers zonder commentaar opvolgen. • Weten wanneer hun taak eindigt.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg zo snel mogelijk voor hulptroepen, volgens de procedure.
Eigen Aandachtspunten

2. Is op ieder moment van de dag/nacht een **medewerker** aanwezig die weet hoe te handelen in geval van een calamiteit?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<p>BHV-ers zijn getraind om te kunnen handelen in noodsituaties. Medewerkers zijn dat <u>niet!</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg als leidinggevende(n)/ ploegleider/1^e verantwoordelijk of veiligheidsfunctionaris dat altijd voldoende BHV-ers op de locatie aanwezig zijn. • zie ook <i>'is op ieder moment van de dag/nacht een BHV-er op de locatie aanwezig?'</i> • Zorg dat de veiligheid (locatie, medewerkers en bewoners, ontruimingsprocedure en taken) een vast agendapunt is tijdens ieder werkoverleg. Goed geïnformeerde en medewerkers handelen sneller en zekerder. • Maak twijfels en angsten van medewerkers bespreekbaar en zoek samen naar oplossingen. Angsten bespreekbaar maken, maakt mensen paniekbestendiger. • Maak eventueel een vereenvoudigd systeem met taakkaarten in enveloppen op een prikbord, waardoor iedere medewerker met één greep over een kaart met haar/zijn taken beschikt tijdens een calamiteit. Dit is zeker een geschikt hulpmiddel bij veel personeelwisselingen of bij inzet van personeel op verschillende locaties. • Foto's van belangrijke plekken vergroten de herkenbaarheid.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Vaak oefenen zorgt dat de ontruimingsprocedure / instructie taken bekend / paraat blijven en handelingen vanzelfsprekender en met meer rust uitgevoerd worden. Goed geïnformeerde en medewerkers handelen sneller en zekerder. • Oefenen is zeker belangrijk als medewerkers afhankelijk van het tijdstip wisselende taken kunnen hebben.
Doen tijdens calamiteit
<p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de ontruimingsprocedure. • Voer de opdrachten van de BHV-er zonder commentaar uit. of • Pak jouw taakkaart uit de envelop op het prikbord en volg de instructie, tenzij de BHV-er je een andere opdracht geeft.
Eigen Aandachtspunten

3. Is altijd bekend op welke tijdstippen en waar zich bezoekers bevinden in het gebouw?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<p>Familie kan op bezoek zijn als zich een calamiteit voordoet. Door hen te informeren, is sneller duidelijk wat zij moeten/kunnen doen tijdens een calamiteit. Mogelijk kunnen zij ook helpen bij de evacuatie van het eigen familielid, maar dat is afhankelijk van hun eigen fysieke gesteldheid en reactie op een calamiteit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Registreer bezoekers, zodat altijd bekend is wie zich waar in het gebouw bevindt. • Zorg eventueel dat ook naaste familieleden van bewoners kennis kunnen nemen van de procedure bij een calamiteit, bijvoorbeeld als een onderdeel van kennismakingsinformatie over de locatie.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Laat familieleden van bewoners, als dat gewenst en mogelijk is, een evacuatieoefening bijwonen zodat zij weten hoe dat in zijn werk gaat. Zo weten zij ook hoe te handelen als zich een calamiteit voordoet tijdens hun bezoek.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op bezoekers die niet of minder bekend zijn met vluchtroutes, nooduitgangen en verzamelplek. • Beoordeel of zij mee kunnen helpen bij de evacuatie van hun naaste.
Eigen Aandachtspunten

5. Calamiteitgerelateerde maatregelen

1. Weten alle medewerkers welke acties onmiddellijk genomen moeten worden bij een calamiteit?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat bestuur/directie, veiligheidsfunctionaris, leidinggevende of ploegleider of 1e verantwoordelijke, alle BHV-ers, hulpdiensten en alle overige betrokkenen altijd over het meest actuele ontruimingsplan (kunnen) beschikken en dat de inhoud bekend is. • Check regelmatig of de inhoud (nog) bij iedereen bekend is en begrepen wordt. • Maak eventueel een 'Memokaart' met kort en bondig de belangrijkste acties en verspreid deze onder het personeel. • Hang een exemplaar op een voor iedereen zichtbare plek, waar men vaak langskomt. • Laat informatie ter preventie van en noodzakelijke acties tijdens calamiteiten regelmatig terugkomen tijdens het werkoverleg.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens oefeningen met medewerkers of volgens de ontruimingsprocedure gehandeld wordt. • Test hoe alert bewoners en personeel reageren op aanwijzingen (directe benadering, megafoon of omroepinstallatie). • Test of aanwijzingen goed begrepen worden door bewoners. Zo niet, zoek dan naar andere methoden.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijf kalm • Let op eigen veiligheid en veiligheid omstanders. • Volg de procedure.   • Alarmeer indien nodig eerst hulpdiensten in (112) • Meld: <ul style="list-style-type: none"> - Adres en naam gebouw - Etage en kamernummer - Aard en tijdstip incident - Gevaar voor of toestand van slachtoffers + aantal - Wat is en wordt gedaan - Wie moet komen - Eigen naam, afdeling, telefoonnummer.   • Check of de melding correct is overgekomen. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. • Ontruim indien nodig het gebouw zo snel en veilig mogelijk. • Check kamers/ruimten op achtergebleven inwoners. Denk ook aan bezoekers!

Overige medewerkers:

- Blijf kalm
- Let op eigen veiligheid en veiligheid omstanders.
- Volg de procedure.
- Meld een calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er.
- Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.

Eigen Aandachtspunten

2. Kennen alle medewerkers hun rol/taak tijdens een ontruiming?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Maak eventueel een vereenvoudigd systeem met taakkaarten in enveloppen op een prikbord, waardoor ieder personeelslid met één greep over een kaart met een opsomming van haar/zijn taken tijdens een calamiteit beschikt. • Foto's van belangrijke plekken in de vluchtroute(s) vergroten de herkenbaarheid.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Vaak oefenen zorgt dat de ontruimingsprocedure / instructie taken beter bekend / paraat blijven en handelingen vanzelfsprekender en met meer rust uitgevoerd worden. Goed geïnformeerde medewerkers handelen sneller en zekerder als het erop aankomt. • Oefenen is zeker belangrijk als medewerkers afhankelijk van het tijdstip wisselende taken hebben.
Doen tijdens calamiteit
<p>Leidinggevende/ploegleider/1^e verantwoordelijke of vervanger (BHV):</p> <ul style="list-style-type: none"> • beslist over ontruiming. <p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Geef korte duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. • Check of niemand is achtergebleven. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voer opdrachten van de BHV-er(s) zonder commentaar uit. of • Pak jouw taakkaart uit de envelop op het prikbord en volg de instructie, tenzij de BHV-er je een andere opdracht geeft.
Eigen Aandachtspunten

3. Is bij alle medewerkers bekend waar hulpdiensten het gebouw kunnen/zullen binnenkomen?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Neem deze informatie op in de ontruimingsprocedure / instructie.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens een oefening of medewerkers hiervan op de hoogte zijn.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat iemand klaar staat om hulpdienst(en) op te vangen en te informeren over: <ul style="list-style-type: none"> - Aard en plaats calamiteit - Wat is en wordt gedaan - Gevaar voor of toestand van slachtoffers + aantal - Wat bemoeilijkt hulpverlening + actuele plattegrond(en)
Eigen Aandachtspunten

4. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij rookontwikkeling?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Besteed hieraan tijdens het werkoverleg aandacht en herhaal dit voor nieuwe medewerkers. Instrueer nieuwe medewerkers al direct bij de start op de locatie over veiligheidsmaatregelen, zoals het voorkomen van rookverspreiding. • Zorg voor beschikbare materialen die het inademen van (giftige) rook kunnen voorkomen (speciale vluchtkapjes of handdoekjes die natgemaakt en voor de mond/neus gehouden kunnen worden). • In sommige gebouwen zorgen afvoerinstallaties voor afvoer van rook en warmte via het dak. Zorg dat bekend is hoe dit op de locatie geregeld is. Er blijft altijd een rookvrije laag bij de vloer. • Zorg bij rook niet alleen voor een signaal naar de centrale receptie, maar zend ook een melding naar de handset van overige medewerkers. Zo kan heel snel actie worden ondernomen, bijvoorbeeld het sluiten van deuren.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bereik met oefeningen dat het voor iedereen een automatisme wordt om deuren en ramen gesloten te houden en dat duidelijk is waarom deurgrendels dus niet ontkoppeld moeten worden en geen blokjes onder deuren geplaatst moeten worden om ze open te houden. • Check tijdens oefeningen of medewerkers bewust handelen om rookuitbreiding te voorkomen. • Organiseer een oefening waarbij beschermingsmaterialen tegen rook gebruikt moeten worden. • <i>De brandweer of opleidingsinstituten voor BHV kunnen helpen bij het organiseren van realistische oefeningen.</i>
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Houd deuren en ramen dicht of sluit ze om verspreiding te voorkomen. • Waarschuw anderen hetzelfde te doen. • Bij gevaar voor uitbreiding onmiddellijk de brandweer (laten) alarmeren (112 / of via brandweertelefoon). • De BHV-er beslist of een deur voor een reddingspoging geopend mag worden. • De BHV-er beslist of de elektriciteit uitgeschakeld moet worden. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Volg de procedure. • Houd deuren en ramen dicht of sluit ze om rookverspreiding te voorkomen. • Waarschuw anderen hetzelfde te doen. • Open nooit deuren waarachter brand of rook wordt vermoed. • Voer BHV-opdrachten uit zonder commentaar.

- Rook kan **giftig** zijn. **Adem zo min mogelijk rook in.** Gebruik speciale mondkapjes of een natte handdoek voor de mond/neus.
- **Wordt het zicht minder en kost ademen moeite:**
Beweeg laag over de vloer.
- **Vluchtweg afgesloten door rook:** Ga voor een raam staan, goed zichtbaar voor de brandweer of anderen buiten het pand.
- **Maak kieren** waardoor rook binnendringt, **dicht** met natte handdoeken, beddengoed of kledingstukken.

Eigen Aandachtspunten

5. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen om **brand of branduitbreiding** te voorkomen?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Neem als leidinggevende(n) of ploegleider of 1^e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en/of hoofd BHV alle mogelijke preventieve maatregelen om brand en verspreiding van brand te voorkomen (<i>Zie ook inrichtingsmaterialen</i>) • Besteed hieraan tijdens het werkoverleg aandacht en instrueer nieuwe medewerkers al direct bij hun start op de locatie over veiligheidsmaatregelen, zoals het voorkomen van brand of branduitbreiding.. • Toets of medewerkers zich bij dagelijkse handelingen bewust zijn van brandrisico's. • Neem als leidinggevende(n)/ ploegleider/1^e verantwoordelijke, veiligheidsfunctionaris of hoofd BHV alle mogelijke preventieve maatregelen om brand en verspreiding van brand te voorkomen (<i>Zie ook inrichtingsmaterialen</i>). • Zorg bij brand niet alleen voor een signaal naar de centrale receptie, maar zend ook een melding naar de handset van overige medewerkers. Zo kan heel snel actie worden ondernomen, bijvoorbeeld het sluiten van deuren.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Bereik met oefeningen dat het voor iedereen een automatisme wordt om deuren en ramen gesloten te houden en dat duidelijk is waarom deurgrendels dus niet ontkoppeld moeten worden en geen blokjes onder deuren geplaatst moeten worden om ze open te houden. • Check tijdens een oefening of medewerkers bewust handelen om branduitbreiding te voorkomen. • Door middel van een vraag- en antwoordspel tijdens een werkoverleg kan de kennis over type branden, type brandblusmiddelen en brandblusmethoden bij medewerkers vergroot worden.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Houd deuren en ramen dicht of sluit ze om verspreiding te voorkomen. • Waarschuw anderen hetzelfde te doen. • Bij gevaar voor uitbreiding onmiddellijk de brandweer (laten) alarmeren (112 / of via brandweertelefoon). • Blus alleen een beginnende brand. • De BHV-er beslist of een deur voor een reddingspoging geopend mag worden. • De BHV-er beslist of de elektriciteit uitgeschakeld moet worden. • Waarschuw bij brand in een elektriciteitskast altijd de brandweer. • Breng zuurstofflessen, mits zonder gevaar, naar een veiligere plek. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Volg de procedure. • Houd deuren en ramen dicht of sluit ze om uitbreiding te voorkomen. • Waarschuw anderen hetzelfde te doen. • Open nooit deuren waarachter brand of rook wordt vermoed.

Er kan een steekvlam ontstaan.

- **Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.**
- Vluchtweg afgesloten door brand?
Ga voor een raam staan, zodat je **zichtbaar** bent voor de **brandweer** of anderen buiten het pand.

Eigen Aandachtspunten

6. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij kortsluiting, stroomuitval?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat bij alle medewerkers bekend is waar de hoofdschakelaar van elektriciteit en gas zit en hoe die afgesloten kan worden. Deze taak kan dan eventueel van een BHV-er worden overgenomen. • Bedenk van tevoren welke voorzieningen niet meer werken bij stroomuitval en welke problemen dit oplevert (personenlift, traplift, tillift, automatische deuren, medische apparatuur, verwarming, telefoon et cetera). • Bedenk hiervoor oplossingen (losse accu, noodstroomvoorziening, extra menskracht, evacuatiehulpmiddelen). • zie ook <i>gebouwvoorzieningen 'lift' en 'evacuatiehulp middelen'</i>)
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens een oefening of medewerkers weten wat zij moeten doen als kortsluiting ontstaat of stroom uitvalt. Denken ze aan gebruik van evacuatiehulpmiddelen en kunnen ze deze op de juiste wijze inzetten?
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Meld kortsluiting of stroomuitval bij de aangewezen persoon binnen de organisatie en volg de interne procedure voor de locatie. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

7. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij **wateroverlast** door overstroming (extreme regenval, extreme grondwaterstand, dijkbreuk)?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Welke ruimten ondervinden daarvan het meeste last? Wie woont of werkt daar en welke spullen staan daar? Wat kan al bij voorbaat gedaan worden om schade te beperken? Welke acties moeten op het moment dat zich wateroverlast voordoet genomen worden? Wie doet dit en wie coördineert dit? • Bedenk welke voorzieningen niet meer werken als de stroom moet worden uitgeschakeld om kortsluiting te voorkomen en welke problemen dit kan opleveren (personenlift, traplift, tillift, automatische deuren, medische apparatuur, telefoon et cetera). • Bedenk hiervoor oplossingen (losse accu, noodstroomvoorziening, extra menskracht). • zie ook <i>gebouwvoorzieningen 'lift' en 'evacuatiehulp middelen'</i>.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens een oefening of medewerkers weten wat zij moeten doen bij wateroverlast.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Beslis of de stroomvoorziening uitgeschakeld wordt ter voorkoming van kortsluiting. • Alarmeer de hulpdiensten. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

8. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij **stagnerende watertoevoer**?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bedenk welke problemen zich voordoen als de watertoevoer stagneert (koffie en thee zetten, toilet doorspoelen, medicijnname, (af)wasmachine, douchen, etc.) • Zorg voor een basisvoorraad (flessen)water om in de belangrijkste behoeften te kunnen voorzien.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers tijdens een werkoverleg zelf bedenken welke problemen zich voordoen bij een stagnerende watertoevoer en hoe ze dit zouden oplossen.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Apparaten die op water werken uitschakelen (wasmachine, afwasmachine). • Een toilet kan ook doorgespoeld worden met een emmer sloot- of regentonwater. • Check bij het waterleidingbedrijf hoe lang de stremming duurt. • Bepaal vervolgacties (volgens procedure). <p>Overige medewerker(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

9. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij het onwel worden van een bewoner, collega of bezoeker?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Besteed hieraan tijdens het werkoverleg aandacht en instrueer nieuwe medewerkers al direct bij hun start op de locatie over veiligheidsmaatregelen op dit terrein. • Iedere BHV-er kent de levensreddende eerste handelingen, maar denk ook aan medewerkers die in hun opleiding hebben geleerd hoe te handelen in dit soort situaties, of die een EHBO-diploma hebben.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens een oefening of medewerkers weten wat zij moeten doen als een bewoner, collega of bezoeker onwel wordt; volgen zij de procedure en weten ze wie ze moeten waarschuwen als ze zelf niet in staat zijn om actie te ondernemen?
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-ers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handel volgens de BHV-richtlijnen en volg de procedure <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.
Eigen Aandachtspunten

10. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij (gas)explosiegevaar?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat bij alle medewerkers bekend is waar de hoofdschakelaar van gas en elektriciteit zit en hoe die afgesloten kan worden. • Instrueer nieuwe medewerkers hierover direct bij hun start op de locatie.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens een oefening of medewerkers weten wat zij moeten doen als er (gas)explosiegevaar is.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s)+overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doof onmiddellijk open vuur. • Gebruik geen schakelaars en stekkers meer (voorkom vonken). • Sluit de gastoevoer en elektriciteit onmiddellijk af. <p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alarmeer de brandweer of geef iemand opdracht deze te alarmeren. • Waarschuw medewerkers en bewoners, leidinggevende of vervanger + zo snel mogelijk voor explosiegevaar. • Volg de interne procedure. <p>Leidinggevende of vervanger(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef opdracht voor ontruiming. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Volg de procedure. • Volg instructie van de BHV-er(s) op. • Breng bewoners, volgens instructie van de BHV-er(s) zo snel mogelijk naar de verzamelpek.
Eigen Aandachtspunten

11. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij calamiteiten met **gevaarlijke stoffen** (weglekken, botsing, ontsporing, aanraking)?

- Ja
 Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur/directie en leidinggevende of ploegleider of 1e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en BHV-er(s) dienen op de hoogte te zijn van de risico's van gevaarlijke stoffen en hoe te handelen bij weglekken, ontplofingsgevaar, aanraking of inademing. • Zorg dat gevaarlijke stoffen op een veilige plek en manier staan opgeslagen (zuurstofflessen kunnen ontploffen bij brand). • Informeer de medewerkers tijdens een werkoverleg kort over de gevaren van gevaarlijke stoffen en wat te doen als het misgaat. • Informeer hoe de gemeente bij ongelukken (rampen) met gevaarlijke stoffen buiten het pand een waarschuwing afgeeft. Wordt bijvoorbeeld een sms afgegeven via een mobiele telefoon, zorg dan dat het (mobiele) telefoonnummer van de locatie bij de gemeente bekend is. • Bespreek met de brandweer hoe te handelen bij gevaarlijke stoffen binnen het pand en bij dreiging van buiten. Zorg dat de brandweer bekend is met de problematiek bij evacuatie van bewoners met speciale behoeften.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Check tijdens oefeningen met medewerkers of volgens de ontruimingsprocedure gehandeld wordt. • Test tijdens oefeningen hoe alert bewoners en personeel reageren op aanwijzingen (directe benadering, megafoon of omroepinstallatie). • Door middel van een vraag- en antwoordspel tijdens een werkoverleg kan de kennis over gevaarlijke stoffen bij medewerkers vergroot worden.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijf kalm • Doof onmiddellijk open vuur. • Let op eigen veiligheid en veiligheid omstanders. • Volg de procedure. <ul style="list-style-type: none"> • Alarmeer indien nodig eerst hulpdiensten in (112) • Meld: <ul style="list-style-type: none"> - Adres en naam gebouw - Etage en kamernummer - Aard en tijdstip incident - Gevaar voor of toestand van slachtoffers + aantal - Wat is en wordt gedaan - Wie moet komen - Eigen naam, afdeling, telefoonnummer.   • Check of de melding correct is overgekomen. • Geef korte, duidelijke instructies aan medewerkers en bewoners. • Ontruim indien nodig het gebouw zo snel en veilig mogelijk.

- **Check kamers/ruimten op achtergebleven inwoners. Denk aan bezoekers!**

Leidinggevende of vervanger(s):

- **Geef opdracht voor ontruiming.**

Overige medewerkers:

- **Blijf kalm**
- **Doof onmiddellijk open vuur.**
- **Let op eigen veiligheid en veiligheid omstanders.**
- **Volg de procedure.**
- **Meld een calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er.**
- **Voer BHV-opdrachten zonder commentaar uit.**

Eigen Aandachtspunten

12. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij **stormschade**?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Wees als leidinggevende/ ploegleider/1^e verantwoordelijke, veiligheidsfunctionaris of hoofd BHV alert op loszittende dak- of gevelplaten of andere onderdelen die kunnen losraken. • Hou de conditie van oude bomen in de buurt van de locatie in de gaten. Als geregeld grote takken afwaaien, kan dat een signaal zijn voor een slechte conditie. Vraag in dat geval de dienst groenvoorziening om maatregelen te nemen. • Vraag medewerkers alert te zijn op zaken die gevaar kunnen opleveren bij harde wind of storm.
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Alarmeer hulddiensten. • Bepaal de vervolgstappen en geef vervolgoopdrachten. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Volg de instructie van de BHV-er(s) zonder commentaar op.
Eigen Aandachtspunten

13. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij instortingsgevaar?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Instortingsgevaar kan ontstaan door een ondeugdelijke constructie van het gebouw, na een verbouwing, door bouwwerkzaamheden in de buurt (aangrenzend, ondergronds, omvallende bouwkraan), na een ontploffing, door brand of door een aanrijding. Meestal ontstaat instortingsgevaar na een acute situatie. • Preventief kan gelet worden op het ontstaan of op uitbreiding van scheuren in wanden en op rare geluiden van het gebouw (kraken, knappen).
Oefeningen
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Alarmeer hulpdiensten. • Bepaal de vervolgstappen en geef vervolgopdrachten. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meld de calamiteit onmiddellijk aan de BHV-er. • Volg de instructie van de BHV-er(s) zonder commentaar op.
Eigen Aandachtspunten

14. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij een blokkade van de vluchtweg?

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als bestuur/directie, leidinggevende of ploegleider of 1e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en BHV-er(s) dat bij voorbaat nagedacht is over alternatieve vluchtroutes, mochten de normale vluchtwegen geblokkeerd raken. • Vraag medewerkers tijdens het werkoverleg wat zij zouden doen als de normale vluchtwegen geblokkeerd zijn en evalueer samen of de alternatieven in orde zijn, of juist meer gevaar opleveren Geef, indien nodig, veiliger alternatieven en licht toe waarom een alternatieve route wel/niet geschikt is.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen een situatie waarin de normale vluchtroute afgesneden is en bekijk de reacties van de medewerkers. Maken zij de juiste keuzes? • Bespreek de resultaten in een volgend werkoverleg met de medewerkers, waarin toegelicht wordt waarom een alternatieve route wel/niet geschikt is.
Doen tijdens calamiteit
<ul style="list-style-type: none"> • Kies indien mogelijk een andere vluchtroute • Is iedere vluchtroute afgesneden, waardoor je niet meer kunt ontvluchten, ga dan voor een raam staan, zodat je zichtbaar bent voor de brandweer of anderen buiten het pand.
Eigen Aandachtspunten

15. Is bij alle medewerkers bekend wat zij moeten doen bij een bommelding, terroristische dreiging, of dreiging door een psychisch verwarde persoon

- Ja
- Nee

Preventieve maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Breng interne en externe risicofactoren in kaart (intern kunnen dat mogelijk ook eigen bewoners zijn, die soms onverwacht of ongewenst gedrag kunnen vertonen). • Zorg als bestuur/directie, leidinggevende of ploegleider of 1e verantwoordelijke of veiligheidsfunctionaris en BHV-er(s) dat bij voorbaat nagedacht is over hoe te handelen bij een dergelijke dreiging en zorg dat vervolgstappen in een procedure zijn vastgelegd. • Besteed hieraan aandacht tijdens een werkoverleg.
Oefeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Oefen met medewerkers in een rollenspel hoe zij bedreigende personen het beste tegemoet kunnen treden.
Doen tijdens calamiteit
<p>BHV-er(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volg de procedure. • Alarmeer de politie. • Bepaal de vervolgstappen en geef indien mogelijk vervolgopdrachten. <p>Overige medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef, indien mogelijk, zo snel mogelijk een melding onmiddellijk aan de BHV-er. • Blijf kalm. • Volg de procedure. • Volg indien mogelijk de instructie van de BHV-er(s) zonder commentaar op.
Eigen Aandachtspunten